

Innkalling av Kraftfondsstyret

Møtedato: 12.10.2020
Møtestad: Kommunehuset
Møtetid: 17:00 - 17:30

Eventuelle forfall må meldast til Anne Kristin Rafoss per tlf. 56166291, sms til 90898072 eller per epost til anne.kristin.rafoss@masfjorden.kommune.no

Varamedlemmer møter berre etter nærare avtale.

Saksliste:

- 009/2020 Godkjenning av innkalling og sakliste
- 010/2020 Godkjenning av møtebok
- 011/2020 Kraftfondsbudsjett 2021
- 012/2020 Samarbeidsavtale - Invest in Bergen og Etablerersenteret
- 013/2020 Stordalen skisenter as - søknad om likviditetslån gjennom kraftfondet
- 014/2020 Søknad om prosjektstønning til studioinnspeling
- 015/2020 Referatsak

5. oktober 2020

Karstein Totland
møteleiar

Anne Kristin Rafoss
sekretær

Sakspapir

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Anne Kristin Rafoss		20/908

Saknr	Utval	Type	Dato
009/2020	Kraftfondsstyret	PS	12.10.2020

Godkjenning av innkalling og sakliste

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Innkalling og sakliste vert godkjend

Saksopplysningar:

Sakspapir

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Anne Kristin Rafoss		20/908

Saknr	Utval	Type	Dato
010/2020	Kraftfondsstyret	PS	12.10.2020

Godkjenning av møtebok

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Møtebok vert godkjend.

Saksopplysningar:

Sakspapir

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Svein Helge Hofslundsengen	FE-000, FE-159	20/900

Saknr	Utval	Type	Dato
011/2020	Kraftfondsstyret	PS	12.10.2020
	Kommunestyret	PS	

Kraftfondsbudsjett 2021

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

1.Årsbudsjettet for kraftfondet 2021 vert fastsett slik;

		Budsjett
		2021
Inntekter:	Påfyll kraftfondet - konsesjonsavgift	-3 160 000
	Avdrag utlån frå kraftfondet	-70 000
	Rente utlån frå kraftfondet og andre inntekter	-20 000
	Sum inntekter	-3 250 000
Utgifter:	Masfjordsambandet - brufond jf. KS 45/12	1 000 000
	LVK, regionrådet, m.fl. – tilskot/kontigent 2021	550 000
	Arrangement, profilering av kommunen/div	350 000
	Næringsarbeid innan kommuneadminstrasjonen	100 000
	Sertifikatordninga	0
	Tilrettelegging bustadføremål	300 000
	Elevbedrift/grundercamp	10 000
	Andre næringstiltak - (GMU med 250.000)	350 000
	Etableringstilskot	240 000
	Frie fondsmidlar til fordeling	350 000
	Sum utgifter	3 250 000

2. tildeling av frie midlar frå kraftfondet skjer ved hovudfordeling i september med søknadsfrist 15.juni 2021, og 2.tildelingsrunde i nov./desember 2021 med søknadsfrist 1.november 2021. Det vert opna for å ta opp hastesaker.

Saksopplysningar:

Bakgrunn

Kraftfondsbudsjettet viser eit oversyn over forventta inntekter og plan for bruk av midlane for 2021. Viser til retningslinene for kraftfondet, § 6 e.

- e. Budsjet og rekneskap skal integrerast i kommunen sitt økonomisystem i samsvar med gjeldande foresegner. I tillegg forutset ein at det vert utarbeid eit vedlegg til rekneskapen med ein samla oppstilling av kraftfondet sine inntekter og utgifter. I budsjettet skal Kommunestyret konkretisere sum frie fondsmidlar til tildeling i form av hhv. lån og tilskot

Fakta & Vurdering

Kraftfondsbudsjettet blir årleg tilført konsesjonsavgift frå BKK produksjon som del av konsesjonsvilkåra, satsen vert justert kvart 5.år – sist justert i 2019 til kr. 3.168.580,-. Renter og avdrag utlån kraftfondet vert tilført kraftfondsbudsjettet, samt renteinntekter av fondsmidlane. Det vert budsjetttert med ei samla inntekt i 2021 på kr. 3.250.000

Postar under budsjettet til kraftfondet 2021;

1. Masfjordsambandet, avsetjing med 1 mill.kr. til eigenkapital Masfjordsambandet
Masfjordsambandet - løyving av egne midlar til prosjektet jf. vedtak i Masfjorden kommunestyre den 31.05.2012, KS-045/12 VEDTAK:

KS-045/12 VEDTAK:

- 1. Masfjorden kommune går inn med 40 mill.kr. som eigenfinansieringsdel Masfjordsambandet.**
- 2. Det vert gjort ei årleg avsetjing på 1 mill.kr. frå kraftfondet til brufond til prosjektet vert realisert og finansieringsbehovet oppstår.**
- 3. Restsum mellom 40 mill.kr. og oppsamla midlar i brufondet vert ved oppstart finansiert ved låneopptak, kor årleg avdrag og rente vert dekket av kraftfondet.**

Kommunalt tilskott (saksa frå HFK, økonominotat)

Masfjorden kommune gjorde i 2012 i sak KS-045/12 vedtak om å bidra med 40 millionar kroner i eigenfinansiering i Masfjordsambandet. Det er lagt til grunn at midlane vert utbetalt med 10 millionar 2017-kroner kvart år i byggeperioden frå 2020-2023.

2. Det ligg i budsjettframlegget frå administrasjonen inne finansiering av tilskot for Regionrådet/ NUI og ein del interkommunale fellestiltak, samarbeid næringsområdet med vestland fylkeskommune, kompetanse, biosfæreprosjektet etc., utover postar til sjølve regionrådet/NUI, ligg her inne tilskot Hordaland olje og gass og LVK kontingent for 2021. Etter kommunereforma er det grunn til å forventa at kostnaden til Masfjorden vert auka. Oppsummert med og avrunda til kr. 550.000

3. Ein foreslår løyving/pott på inntil kr. 350.000,- til profilering av kommunen, inkl. løpande annonsering av tomtareal, av kommunale arrangement kraftspela – kommunal støtte til privat arrangement som erstattar kraftspela, og oppfølging av «bli Masfjording», støtteannonsar, profileringstiltak og representasjon delegert til rådmann/ordførar i fellesskap, samt tiltaksmidlar Tiltaket vert ført under konto 11403, teneste 32504 i kommunerekneskapen rammeområde felles.

4. Det ligg i budsjettframlegget inne midlar til næringsarbeid under rådmannskontoret med kr. 100.000. Teneste 1200 rådmannskontoret i kommunerekneskapen – rammeområde administrasjon. Dette er midlar som vert tilført driftsbudsjettet til kommunen.

5. Sertifikatordninga – ut I frå siste evaluering og tilbakemelding kurshaldar av effekt vert denne potten sett I 0 for 2021.

6. Kommunen står fritt til å tilføre fondet renteinntektene av utlån frå kraftfondet og bankinnskot. Budsjetframlegget 2021 inneber at desse midlane (ca kr. 20.000) ikkje blir tilført kommunen sitt driftsbudsjett, men vert disponibel i kraftfondsbudsjettet.

7. Ein har lagt inn ein post relatert til fleire forhold om medfinansiering av nye bustadføremål som saman med etableringstilskot, kommunale avgifter og tilknytingsavgifter danner grunnlag for realisering av ein del prosjekt. Dette er forhold som ligg i kommunen sitt investeringsbudsjett, som vert delfinansiert med bruk av fond. I 2019 vart det etablert eit eige bustadfond. Det vert sett av kr. 300.000 i 2021 kraftfondsbudsjettet til føremålet.

8. Elevbedrift/grundercamp – tiltak ein ønskjer å vidareføre,

9. Andre næringstiltak, gjeld løyving til GMU med kr. 250.000 for 2021. Potten vart auka i 2020 til 350.000,- som eingongsløyving. Differansen tenkjer ein kan danne grunnlag for ekstra oppgåver GMU og/eller andre.

10. Det er sett av ein pott til ordning med etableringstilskot – ut i frå pågang og førespurnader siste åra, har ein lagt inn 6 tilskot. (samt at tilskotet kan knytast til pkt. 7 medfinansiering nye bustadfelt).

11. Søknad om støtte (lån & tilskot) er sett til kr. 350.000 i 2021, og prosjekt som søkjer om lån vert prioritert framføre tiltak og søknader om tilskot gjennom kraftfondet

Tabellen under summerer opp tekstdel under pkt. 1 - 11 for kraftfondsbudsjettet;

	Budsjett
	2021
Inntekter:	
Påfyll kraftfondet - konsesjonsavgift	-3 160 000
Avdrag utlån frå kraftfondet	-70 000
Rente utlån frå kraftfondet og andre inntekter	-20 000
Sum inntekter	-3 250 000
Utgifter:	
Masfjordsambandet - brufond jf. KS 45/12	1 000 000
LVK, regionrådet, m.fl. – tilskot/kontigent 2021	550 000
Arrangement, profilering av kommunen/div	350 000
Næringsarbeid innan kommuneadministrasjonen	100 000
Sertifikatordninga	0
Tilrettelegging bustadføremål	300 000
Elevbedrift/grundercamp	10 000
Andre næringstiltak - (GMU med 250.000)	350 000
Etableringstilskot	240 000
Frie fondsmidler til fordeling	350 000
Sum utgifter	3 250 000

Tabellen under syner siste års budsjett og rekneskap for kraftfondet;

		Budsjett	Budsjett	Rekneskap	Rekneskap	Rekneskap	Rekneskap	Rekneskap
		2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Inntekter:	Påfyll kraftfondet - konsesjonsavgift	-3 160 000	-2 810 000	-3 168 580	-2 835 983	-2 832 869	-2 832 869	-2 814 214
	Avdrag utlån fra kraftfondet	-70 000	-70 000	-156 371	-142 808	-116 935	-116 935	-90 643
	Rente utlån fra kraftfondet og andre inntekter	-20 000	-20 000	-28 129				
	Sum inntekter	-3 250 000	-2 900 000	-3 353 080	-2 978 791	-2 949 804	-2 949 804	-2 904 857
Utgifter:	Masfjordsambandet - brufond jf. KS 45/12	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
	LVK, regionrådet, m.fl. – tilskot/kontigent 2021	550 000	470 000	340 809	452 713	423 396	402 443	0
	Arrangement, profilering av kommunen/div	350 000	220 000	586 182	182 929	198 419	203 472	177 234
	Næringsarbeid innan kommuneadminstrasjonen	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
	Sertifikatordninga	0	0	0	6 000	0	0	6 000
	Tilrettelegging bustadføremaal	300 000	300 000	0	0	500 000	0	0
	Elevbedrift/grundercamp	10 000	10 000	0	0	15 000	0	0
	Andre nærings tiltak - (GMU med 250.000)	350 000	350 000	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000
	Etableringstilskot	240 000	200 000	15 000	120 000	0	80 000	136 000
	Frie fondsmidlar til fordeling	350 000	250 000	252 500	200 000	580 000	55 000	330 000
	Sum utgifter	3 250 000	2 900 000	2 544 491	2 311 642	3 066 815	2 090 915	1 999 234

Konklusjon

Det vert lagt fram eit balansert 2021 budsjett for kraftfondet, som tek høgde for storsatsinga kring Masfjordsambandet, med løyving på 1 mill.kr, og elles vidareføring av etablerte ordningar og satsinga. Tiltak under kraftfondsbudsjettet vert innarbeidd i kommunen sitt samla årsbudsjett for 2021.

Sakspapir

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Svein Helge Hofslundsengen	FE-025, TI-&01	20/876

Saknr	Utval	Type	Dato
012/2020	Kraftfondsstyret	PS	12.10.2020

Samarbeidsavtale - Invest in Bergen og Etablerersenteret

Vedlegg:

Journalposttittel	Dato
Underskriven samarbeidsavtale	23.09.2020
Status ny programperiode.pdf	26.06.2020
Årsmelding 2019.pdf	26.06.2020
Nytt entreprenørskapsstøttesystem i VLFK.pdf	26.06.2020
Ny samarbeidsavtale mellom Vestland fylkeskommune og kommunane om Invest in Bergen og Etablerersenteret 2021 - 2024	26.06.2020

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Masfjorden kommune forlengar samarbeidsavtale kring invest in Bergen og etablerarsenteret for perioden 2021-24. Finansiering over kraftfondet

Saksopplysningar:

Bakgrunn

Hordaland fylkeskommune inngjekk i 2017 avtale med 22 kommunar (inkl. Masfjorden) om eit fireåring program frå 2017 til 2020 om eit samarbeid om Invest in Bergen (www.investinbergen.no) og Etablerersenteret (www.etablerersenteret.no). Dette er eit spleiselag mellom fylkeskommunen og kommunane.

Vestland fylkeskommune ønskjer i utgangspunktet at ein ny avtaleperiode 2021-2024 skal gjelde for både Etablerersenteret og Invest in Bergen. Men det er mogeleg å berre tiltre samarbeidet om eit av tilboda viss kommunen ønskjer det. Denne avtalen regulerer dette samarbeidet.

Fakta

Viser til sakstilfang

Invest in Bergen:

- Kommunane bidrar med 4 kroner per innbyggjar i kommunen, rekna per 01.01 kvart år. Avtalen gjeld frå 1.1.2021-31.12.2024.
- Vestland fylkeskommune betaler 4 kroner for tilsvarande folketal som i medlemskommunane.

Etablerersenteret:

- Kommunane bidrar med 3 kroner per innbyggjar i kommunen, rekna per 01.01 kvart år. Avtalen gjeld frå 1.1.2021-31.12.2024.
- Vestland fylkeskommune betaler 3 kroner for tilsvarande folketal som i medlemskommunane.

Konklusjon

Masfjorden kommune forlengar samarbeidsavtale kring invest in Bergen og etablerarsenteret for perioden 2021-24. Finansiering over kraftfondet

Samarbeidsavtale mellom Mangfjorden kommune og Vestland fylkeskommune gjeldende Invest in Bergen og Etablerersenteret 2021-2024

Bakgrunn for avtalen

Hordaland fylkeskommune inngjekk i 2017 avtale med 22 kommunar om eit fireåring program frå 2017 til 2020 om eit samarbeid om Invest in Bergen (www.investinbergen.no) og Etablerersenteret (www.etablerersenteret.no). Dette er eit spleiselag mellom fylkeskommunen og kommunane.

Det ble inngått ein likelydande avtale som regulerte dette samarbeidet mellom fylkeskommunen og dei 22 kommunane som inngjekk i samarbeidet. Etter kommunesamanslåingane er det 17 kommunar som har avtale med Invest in Bergen og Etablerersenteret. Fylkeskommunen er avhengig av ei felles finansiering saman med kommunane for å oppretthalde dei to tenestene. Avtalen med kommunane går ut ved årsskifte 2020/2021, og fylkeskommunen ønskjer å inngå ein ny avtale med kommunane for programperioden 2021-2024.

Ny avtale

Vestland fylkeskommune ønskjer i utgangspunktet at ein ny avtaleperiode 2021-2024 skal gjelde for både Etablerersenteret og Invest in Bergen. Men det er mogeleg å berre tiltre samarbeidet om eit av tilboda viss kommunen ønskjer det. Denne avtalen regulerer dette samarbeidet.

Målsettingar

Samarbeidet sikrar at:

- **Etablerersenteret** tilbyr etablerarkurs og rådgjeving til oppstartsbedrifter og entreprenørar i alle kommunane som er med å finansiere ordninga. Etablerersenteret arbeider utadretta og samarbeider tett med eksisterande nærings- og etableraraktørar i kommunane/regionane. Ved etablering av eit heilskapleg entreprenørskapsstøttesystem i Vestland fylke, skal Etablerersenteret integrerast i denne ordninga, sjå vedlegg. Etablerersenteret vil halde fram med å ha eige kostnads- og finansieringsbudsjett.
- **Invest in Bergen** er eit program som har som målsetting å få fleire nasjonale og internasjonale verksemder til å etablere seg i regionen, samt å koordinere mottak av delegasjonar som kjem til regionen. Programmet har eit eige kostnads- og finansieringsbudsjett. Invest in Bergen har ei viktig rolle i å vere kommunane sin representant i møte med investeringsinteressantar. Invest in Bergen jobbar tett saman med Invest in Norway, ein del av Innovasjon Norge sentralt.

Styringsmodell

Dei to prosjekta har følgjande styringsgrupper som er nedsett av kommunane som er med i samarbeidet:

- **Etablerersenteret:** Dagleg leiar i regionråda og næringssjef/-rådgjevar i dei kommunane som ikkje inngår i regionråd.
- **Invest in Bergen:** Politiske representantar frå kommunane, ein politiskar frå Bergen kommune og to politiskarar frå Vestland fylkeskommune.

Kommunane sitt bidrag inn i samarbeidet

- Kommunane bidreg med eit fast beløp per innbyggjar i kommunen.
- Kommunane er aktive samarbeidspartnarar i programma

- Kommunane, ved ordførar, deltek på årlege eigarmøte for å drøfte strategiske grep.

Fylkeskommunen sitt bidrag inn i samarbeidet

- Fylkeskommunen tar på seg arbeidsgjevaransvaret for dei tilsette i Invest in Bergen og Etablerersenteret.
- Fylkeskommunen stiller med kontorfasilitetar og tar på seg det administrative ansvaret.
- Fylkeskommunen leiar styringsgruppene
- Fylkeskommunen bidreg med same beløp per innbyggjar som kommunane som deltek i samarbeidet.

Finansieringsmodell

Følgjande finansieringsmodell sikrar gjennomføring av oppgåvene som skissert:

Invest in Bergen:

- Kommunane bidrar med 4 kroner per innbyggjar i kommunen, rekna per 01.01 kvart år. Avtalen gjeld frå 1.1.2021-31.12.2024.
- Vestland fylkeskommune betaler 4 kroner for tilsvarande folketal som i medlemskommunane.

Etablerersenteret:

- Kommunane bidrar med 3 kroner per innbyggjar i kommunen, rekna per 01.01 kvart år. Avtalen gjeld frå 1.1.2021-31.12.2024.
- Vestland fylkeskommune betaler 3 kroner for tilsvarande folketal som i medlemskommunane.

Finansieringa syter for drifta av Invest in Bergen og Etablerersenteret med løn til dei tilsette, kostnader til kurs, reiser og arrangement, og eventuelle investeringar som kan styrke dei to programma.

Rapportering

Invest in Bergen og Etablerersenteret rapporterer fortløpande til kvar si styringsgruppe. Vestland fylkeskommune rapporterer til dei øvrige eigarane/kommunane i det årlege eigarmøtet.

Tidslengd, beløp, oppseiing og betaling

Denne avtalen gjeld for 1.1.2021-31.12.2024. Kommunane og fylkeskommunen kan seie opp avtalen i perioden. Ved oppseiing gjeld avtalen for det året den blir sagt opp samt neste kalenderår.

Fylkeskommunen fakturerer årleg kommunane for deltaking i samarbeidet.

Avtalen gjeld:

Invest in Bergen

Vestland
fylkeskommune

Etablerersenteret

Bergen/ Masfjorden kommune Dato: 23/9-20

Bård Sandal

Fylkesdirektør for innovasjon og næringsutvikling

Vestland fylkeskommune

Ni etableringer totalt, 11 nye henvendelser så langt i 2020

Invest in Bergens overordnede mål er å hjelpe utenlandske bedrifter med å etablere seg i vår region. Vi er en fasilitator for bedrifter som ikke kjenner regionen og som trenger hjelp til:

- selve etableringsprosessen
- arealer – hvor er det meste egnet for etablering
- nettverk
- investormiljø, lån, finansiering
- samarbeidspartnere
- arbeidskraft og kompetanse
- fasiliteter i regionen
- generell kunnskap om Norge og regionen

Vi skaper tillit i en etableringsfase. Resultatet av vår innsats er flere arbeidsplasser og økt verdiskaping. Det er ikke andre i regionen som bidrar med denne type støtte. Internasjonalt er slike organisasjoner kjent som Investment Promotion Agencies og Foreign Direct Investments (FDI), og er vanligvis offentlig finansiert.

Resultater

Invest in Bergen har i perioden 2017 til midten av 2020 hjulpet ni selskap med å etablere seg i regionen. Vi arbeider fremdeles med 16 henvendelser fra tidligere år som ennå ikke har bestemt seg for om de skal velge vår region eller andre steder å etablere seg.

Vi har fått 11 nye henvendelser i år, og til tross for koronautfordringer er det fremdeles interesse fra sju av disse selskapene for å etablere seg hos oss. Vi høster nå frukter av å ha vært synlig i noen år, og får nå flere seriøse, konkrete henvendelser. Vi er blitt kjent, og kan nå bygge videre på det.

Aktivt salg

Vi har vært en pådriver på å få frem nye næringsarealer som kan markedsføres internasjonalt som attraktive områder for ny industri. Dette arbeider intensiverer vi i 2020. Vi har vært en aktiv bidragsyter for å få på plass den aller første nettsiden for næringsarealene på Mongstad www.mongstadindustrialpark.no. Nå følger vi opp og henter inn mer og bedre informasjon om andre store næringsareal i regionen, for aktiv promotering av disse. For Mongstads del har dette alt gitt positive resultater.

Vi engasjerer oss også i de utfordringene regionen har, for å få ny industrietablering. Kraftsituasjonen i regionen er ett eksempel på det. Vi har tatt en proaktiv rolle for å få oppmerksomhet omkring dette.

Nettverk

Et bredt og godt nettverk inn mot kommuner, eiendomsbesittere, klynger, næringsorganisasjoner og andre er gode samarbeidspartnere er helt nødvendig i arbeidet vårt. Vi har fokus på å utvikle nettverket og særlig forholdet vårt til klyngene i regionen. De har et svært godt bedriftsnettverk som er viktig for nyetablerte bedrifter.

Markedsføring av sterke havnæringer

Som region har vi en stor jobb med å markedsføre regionen og Norge som et attraktivt sted å etablere seg. Særlig havnæringene er toneangivende, selv om det er viktig å understreke at vi hjelper alle som henvender seg til oss, og vi har flere saker som ikke angår havnæringene. Havnæringene er noe Invest in Norway og Innovasjon Norge er opptatt av. Her kan vi henge

oss på det arbeidet de gjør. Tilstedeværelse på messer og konferanser har vært et riktig skritt for oss, som vi fortsetter når det blir mulig igjen.

Datasenteretableringer

Vi har hatt mye fokus på å bli en attraktiv lokasjon for datasenteretableringer gjennom GreenByte som Invest in Bergen har vært initiativtaker til. Vi har fått til et samarbeid mellom Vestland fylkeskommune og BKK, hvor BKK stiller et årsverk til disposisjon i prosjektet. Vi har håp om at å få til en etablering i løpet av 2020. Det betyr arbeidsplasser og verdiskaping, ikke bare i den kommunen et datasenter eventuelt etablerer seg, men for hele regionen.

Invest in Norway

I den perioden Invest in Bergen har eksistert, har Invest in Norway (en del av Innovasjon Norge, Oslo) bygget seg opp parallelt. Vi har et tett, godt og nyttig samarbeid med Invest in Norway og utekontorene deres i Tyskland, Japan, Sør-Korea, USA og Kina. Invest in Norways og dermed vårt arbeid, er ett av områdene regjeringen inkluderer i sin eksportstrategi, og er ett av beina Norge har å stå på for fremtidig verdiskaping.

Mottak delegasjoner

Invest in Bergen har også oppgaven med å motta utenlandske delegasjoner som kommer til regionen. Vi har utviklet et eget digitalt verktøy for delegasjonsmottak. I 2019 tok vi imot 27 delegasjoner med totalt 187 besøkende. Av disse var 21 kinesiske delegasjoner med totalt 158 deltakere.

I dag har Invest in Bergen to fast ansatte og en prosjektansatt (90 prosent).

Styringsgruppe

Invest in Bergen har en styringsgruppe. Medlemmer styringsgruppen 2020-2023. Dagens styringsgruppe ble vedtatt på eiermøtet 2.3.2020.

Tor André Ljosland, leder for Hovudutval for næring, naturressursar og innovasjon i Vestland fylkeskommune (leder)

Erlend Horn, byråd for finans, næring og eiendom Bergen kommune

Tom Georg Indrevik, ordfører Øygarden

Hans Erik Ringkjøb, ordfører Voss

Trine Lindborg, ordfører Bjørnafjorden

Karstein Totland, ordfører Masfjorden og leder av Regionrådet Nordhordland

Roald Aga Haug, ordfører Ullensvang og nestleder i Hardangerrådet

Siv Høgtun, ordfører Askøy

Sigbjørn Framnes, Vestland fylkeskommune Vara: Jana Middelfart Hoff

Til eiermøtet 2.3.2020
Forslag til vedtak:

Årsmeldingen vedtas

ÅRSMELDING

INVEST IN BERGEN 2019

Vår overordnede målsetting er:

**Flere bedriftsetableringer og investeringer i
Bergensregionen**

Dette er Invest in Bergen

Invest in Bergen har som overordnet målsetting å få flere bedriftsetableringer og investeringer i Bergensregionen, samt å ta imot delegasjoner som kommer til regionen.

2019 var Invest in Bergens tredje driftsår. Medarbeiderne er ansatt i Hordaland fylkeskommune. Initiativet er finansiert av fylkeskommunen samt av følgende 22 kommuner:

Askøy, Austrheim, Bergen, Eidfjord, Fedje, Fusa, Gulen, Jondal, Lindås, Masfjorden, Meland, Modalen, Odda, Os, Osterøy, Radøy, Samnanger, Sund, Ulvik, Vaksdal, Voss og Øygarden.

Kommunene representerer ca. 80 prosent av innbyggerne i Hordaland.

Styringsgruppen

Det er etablert en styringsgruppe for Invest in Bergen, bestående av ordførere som representerer hver sin geografiske del av fylket. I 2019 har styringsgruppen hatt følgende sammensetning:

Roald Kvamme, Hordaland fylkeskommune, leder

Julie Andersland, Bergen kommune

Børge Haugetun, Øygarden kommune

Karstein Totland, Masfjorden kommune / Regionrådet for Nordhordland

Jon Larsgård, Jondal kommune frem til sommeren 2018, ble erstattet av **Hans Petter**

Thorbjørnsen, Ulvik kommune / Hardangerrådet

Marie E. Lunde Bruarøy, Os kommune

Hans Erik Ringkjøb, Voss kommune

Invest in Bergen 2019 – oppsummert

2019 har vært et aktivt år for Invest in Bergen. Og det er to endringer som særlig er verdt å merke seg, nemlig vår tilstedeværelse på messer og konferanser, og at vi i større grad har engasjert oss for å få nye, større industrietableringer til regionen.

Nytt i 2019

Invest in Bergen har besluttet å delta på konferanser og messer i 2019. Gjennom denne satsingen har vi knyttet kontakter og nyttig nettverk. Vi legger opp til å fortsette med dette også i 2020.

En annen viktig endring i løpet av 2019, er at vi nå har to konkrete fokus når det gjelder etableringer. Den ene er å hjelpe mindre selskap som ønsker å etablere seg i regionen. Den andre er å få nye, store industrietableringer som krever store industriarealer lokalisert i vår region. Dette er en mer tidkrevende jobb enn de mindre etableringene, men lykkes vi vil resultatene bli desto større.

Konkrete resultater

Vi har hatt én konkret etablering i 2019, Kinnva fra Singapore har etablert seg i Bergen. Kinnva utvikler en ny fôringrediens til oppdrettsnæringen. Selskapet mener denne kan erstatte noe av soyaen som brukes i dag. Ambisjonen er å etablere en egen fôrfabrikk i Bergensregionen.

I løpet av 2019 har Invest in Bergen jobbet med 34 prosjekter. Noen har vi brukt mye tid på, andre langt mindre. Vi har fått 21 nye henvendelser i 2019. Ni av prosjektene vi har jobbet med har besøkt regionen i løpet av 2019,

Vi tok med oss 13 prosjekter fra 2018 og inn i 2019, og overfører 16 prosjekter fra 2019 til 2020. Dette er prosjekter vi fremdeles har tro på kan bli realisert i vår region. Enkelte av prosjektene har vi hatt med oss fra 2016 og 2017.

Vi avsluttet 17 prosjekter i 2019. Dette er selskap vi ikke har hørt fra på lenge, og ikke har tro på vil etablere seg her.

Etableringer 2017-2019

Totalt i de tre Invest in Bergen-årene har vi hatt følgende resultater:

5 Etableringer 2017
3 Etableringer 2018
1 Etablering 2019
9 Etableringer totalt

GreenByte jobber med 12 datasentermuligheter

GreenByte er Invest in Bergens satsing på å fasilitere for datasenterutbygging i Bergensregionen. Dette er et fellesprosjekt med BKK og Hordaland fylkeskommune. GreenByte har identifisert 12 arealer hvor det ligger til rette for datasentretableringer i regionen. Fem av arealene er mest modne for etablering. Disse har vi hatt mest fokus på i 2019.

I løpet av 2019 har GreenByte jobbet mye med å få frem et verditilbud for datasenteretableringer i regionen, slik at vi er godt rustet til å markedsføre tilbudet. Det unike i regionen er billig, fornybar kraft, kombinert med en verdensledende energinfrastruktur.

NO-UK en realitet

GreenByte og Invest in Bergen har ivret for å få på plass en ny såkalt svart fiberlinje mellom Vestlandet og Storbritannia, NO-UK. Både Hordaland fylkeskommune og BKK har vært aktivt med å støtte opp om prosjektet. Sent 2019 ble det klart at investorene i prosjektet har vedtatt å bygge ut ny denne viktige infrastrukturen. Det betyr raskere datalevering mellom Vestlandet, Storbritannia, Irland og USA, og er svært viktig for eventuelle datasentre som ønsker å etablere seg i vår region.

Mottak delegasjoner

Invest in Bergen har ansvaret for å ta imot delegasjoner på vegne av kommunene og fylkeskommunen. I 2019 har vi totalt tatt imot 27 delegasjoner i 2019, med totalt 187 besøkende. Av disse var 21 kinesiske delegasjoner som totalt hadde 158 deltakere.

Invest in Bergen har jobbet betydelig mer enn de 20 prosentene som er satt av til å jobbe med delegasjonsreiser i 2019.

Administrativt i 2019

Det har vært utfordrende å samle styringsgruppen i 2019. Vi har derfor bare hatt ett styringsgruppemøte i løpet av året som har vært vedtaksfør.

Vi avholdt Eiermøte sammen med Etablerersenteret 14. juni 2019.

Økonomi

Årsresultatet for Invest in Bergen 2019 var på 3 853 433 kroner. Det er tatt ut 181 000 kroner fra likvidasjonsfondet til å dekke deler av kostnadene knyttet til mottak av delegasjoner. Det er tatt ut 205 022 kroner for å dekke arbeidet med GreenByte. Det var avsatt 300 000 kroner i budsjettet til dette.

Samarbeid

Samarbeidet med kommunene og fylkeskommune er avgjørende for at vi skal lykkes. Det er også det gode forholdet vi har til organisasjonene vi er i kontakt med, næringsklyngene i regionen, næringsforeningene, eiendomsbesittere og andre som bidrar til at vi gir gode opplevelser til dem som besøker oss og vurderer en etablering.

Samarbeidet med Invest in Norway og det nye uteapparatet i San Francisco, Tokyo, München, Seoul og Beijing er også et godt nettverk for oss. De fleste leads i 2019 er kommet gjennom Invest in Norway.

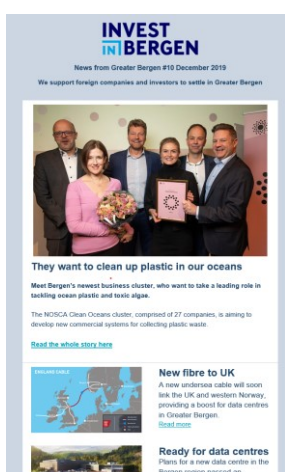
Invest in Norway har også spisset sitt arbeid til større industrielle satsinger der særlig tilgang på elkraft er viktig. Vi samarbeider derfor tett om prosjekter der vår region leverer på de egenskapene som kunden via Invest in Norway, spør etter.

Viktigste fokus er på havnæringene og sjømat, men også på tilgang på større arealer og tilgang til rimelig elkraft. Invest in Norway sin satsing på Norge som datasenterlokaliseringssted er også sammenfallende med vårt samarbeid med Vestland fylkeskommune og BKK.

Invest in Norway på besøk

Invest in Norway var på befaring på Mongstad og besøkte da både Alver og Austrheim kommuner

Nyhetsbrev

13 nyhetsbrev er sendt ut i løpet av 2019.

Corvus Energy åpnet i Bergen

Invest in Bergen har vært med å hjelpe Corvus Energy med å finne produksjons- og kontorlokaler på Midtun i Bergen.

Dette har Invest in Bergen arbeidet med i 2019

For å nå målet om flere bedriftsetableringer i Bergensregionen, som også innebærer flere arbeidsplasser i regionen, jobber vi etter fire hovedstrategier:

- Aktivt salg
- Markedsføring og profilering
- På stedet service
- Næringsvennlig offentlig sektor

Aktivt salg

Deltakelse messer og konferanser

Aktivt salg er det arbeidet Invest in Bergen gjør for å tiltrekke virksomheter til regionen. For 2019 ble det besluttet å delta på messer og konferanser for komme i kontakt med nye bedrifter.

Vi deltok på følgende arrangementer i 2019:

NASF – North Atlantic Seafood Forum, Bergen

Nor-Shipping – Oslo

Aqua-Nor – Trondheim

Erfaringen fra disse arrangementene er at dette er nyttige steder å være for å bygge relasjoner, og møte både lokalt og internasjonalt næringsliv. Vi fortsetter med dette i 2020, og fokuserer enda mer på å få til møter i forkant av arrangementene. Vi ser og på mulighetene for å lage sidearrangementer hvor vi legger til rette for foredrag om verdikjeder og interessante miljøer i regionen.

Mongstad Industrial Park

På Mongstad er det 4 900 mål ledige næringsarealer som enten er regulert til næringsformål eller avsatt i kommuneplanen til næring. Det er ikke mange sammenlignbare områder med tilsvarende store, ledige næringsareal andre steder i Norge. Derfor har Invest in Bergen sett muligheten for å tiltrekke ny industri til Mongstad.

Da Nordhordland Næringslag kontaktet oss for å være med på en diskusjon om hvordan dette arealet kunne posisjoneres og markedsføres, var det naturlig for oss å delta. Næringslaget satte sammen en arbeidsgruppe bestående av representanter fra Equinor, Technology Centre Mongstad (TCM), Asset Buyout Partners, Alver kommune og Industriutvikling Vest.

Invest in Bergen har så langt bidratt med å lage en nettside for næringsarealene, sammen med denne gruppen, nettsted: www.mongstadindustrialpark.no og .com. Vi har og lagt til

rette for befaring med Invest in Norway på Mongstad for å vise dem mulighetene som ligger i disse arealene.

En svært viktig sideeffekt ved å bli godt kjent med mulighetene på Mongstad, er at vi langt enklere kan lansere ett eller flere arealer på Mongstad for potensielle interessenter, samt fylle ut såkalte Request for Information, som vi har mottatt flere av fra Invest in Norway. Request for Information er nødvendig informasjon til en mulig industrietablering som kan egne seg på et areal i vår region. Dette er interessante henvendelser som er en av flere muligheter for å få etablert ny industri i regionen.

Vi fortsetter arbeidet med Mongstad i 2020. Vi vil og bruke erfaringene fra Mongstad-prosjektet til å opparbeide oss enda bedre kunnskap om de andre større næringsarealene i regionen i løpet av 2020. Det er ett av de viktige satsingsområdene for 2020.

Datasenteretableringer

Siden 2017 har Invest in Bergen sammen med BKK og Hordaland fylkeskommune jobbet med GreenByte, prosjektet som har som mål å fasilitere for en etablering av datasentre i Bergensregionen. BKKs del av prosjektet er utlån av forretningsutvikler på full tid i prosjektperioden. Uten denne ressursen hadde vi ikke kommet så langt med GreenByte som vi er i dag.

Det er foreløpig identifisert 12 arealer som kan egne seg for datasenteretableringer. Fem av disse arealene er kommet så langt at de er klare for markedsføring. Datasentre som er særlig egnet for vår region er High Performance Computing (HPC). HPC er typisk brukt for å løse svært tunge beregninger gjennom modellering, simulering og analyse innen ulike næringer. HPC-etableringer trenger store mengder kraft, men til forskjell for såkalte hyperscale datasentre som Facebook og Google kan HPC-aktørene klare seg med langt mindre arealer, noe som muliggjør etableringer her hos oss.

Det vi særlig har arbeidet med i 2019 er å få frem et godt verditilbud til mulige interessenter. Det unike vår region kan tilby fremtidige HPC-kunder er grønn, fornybar kraft til svært konkurransedyktige priser, forsyningssikkerhet og en unik energiinfrastruktur.

Regionen har ikke nødvendig operatørmiljø for datasentre, derfor har prosjektet i 2019 og jobbet særlig mot nasjonale operatørmiljøer for å kunne tilby dem et samarbeid rundt utvikling av verditilbud til fremtidige kunder. Ved årsskiftet 2019/2020 var det flere prosesser i gang som kan resultere i konkrete avtaler om etableringer av datasentre i regionen.

Arbeidet med å aktivt markedsføre tilbudet i Bergensregionen, ble igangsatt i 2019, og skal fortsette i 2020.

GreenByte-prosjektet skulle etter planen evalueres i den formen det hadde i 2019. Primo 2020 ble prosjektet besluttet videreført ut 2020. GreenBytes styringsgruppe mente det er sannsynlig å realisere konkrete etableringer gjennom slutføring av pågående arbeid.

I 2019 fikk Menon Economics og COWI oppdraget med å gjøre en ringvirkningsanalyse av et scenario der det i 2035 var etablert 12 datasentre i Bergensregionen. Rapporten ble levert medio januar 2020, og interessen for rapporten var stor. Rapporten vil og være nyttig for å utvikle en felles regional strategi for hvordan legge til rette for datasentre i regionen. Ambisjonen er å ferdigstille en slik rapport første halvår 2020.

Markedsføring

Markedsføring messer og konferanser

I forbindelse med vår tilstedeværelse på messer og konferanser, har vi markedsført at vi er til stede og at vi er mulig å treffe. Vi har testet ut ulike måter å gjøre dette på i 2019. Det er utfordrende å nå ut til et internasjonalt publikum med budskapet vårt og å få til møter med bedrifter som ser Norge og Bergensregionen som et aktuelt sted å etablere seg. Men noen har vi nådd. Og vi har vunnet erfaring med hvordan vi kan samarbeide med andre for å nå frem.

I forbindelse med messene vi har deltatt på har vi også produsert et maritimt magasin og et sjømatmagasin for å kunne spre kunnskap om våre sterke næringer.

I 2019 kjøpte vi rettigheter til å bruke det digitale innholdsmarkedsføringsverktøyet Hubspot. Dette gir oss mulighet til effektivt å spre innhold på nett til konkrete målgrupper. Det gjør vi gjennom nyhetsbrev og ved å legge ut magasinene vi produserer til nedlasting. De som laster ned magasinene må legge igjen e-postadressen sin, slik at vi kan følge dem opp med nytt relevant innhold. Dette har vi hatt suksess med, og vi har tro på at dette på sikt kan skaffe oss nyttige relasjoner og kontakter.

Vi har knyttet til oss en medarbeider som er prosjektansatt som jobber 40 prosent med kommunikasjon. Dette er en av de tingene han har anledning til å følge opp systematisk for oss.

I 2019 har vi og engasjert oss i ulike prosjekter knyttet opp til promotering av Havbyen Bergen. Det er særlig to prosjekter vi har deltatt aktivt i: Ocean Showroom og konferansen The Ocean, som hadde sin premiere 17. september 2019.

Begge disse prosjektene har vi jobbet sammen med en rekke aktører, blant annet: klyngeorganisasjonene, forsknings- og utdanningsmiljøene, VIS, Bergen kommune, Hordaland/Vestland fylkeskommune.

Ocean Showroom har som målsetting å bli et visningssenter for havnæringene i regionen, mens The Ocean skal vise frem det siste nye innen havnæringene.

På stedet service

På stedet service er å ta imot dem som kommer til regionen for å gjøre seg kjent og vurdere muligheten for etablering. Invest in Bergen har opparbeidet gode rutiner for hvordan ta imot bedrifter, hvem vi kan presentere de ulike besøkende for samt legge opp et godt program for besøkende. Vi strekker oss langt for i forkant å forstå hva de som gjester oss er interessert i og hvem det kan være nyttig for dem å møte.

I løpet av 2019 har Invest in Bergen jobbet med 34 ulike prosjekter. Vi har hatt åtte besøk i løpet av året og en av bedriftene har etablert seg i regionen.

Visningssenter – Ocean Innovation Showroom

Invest in Bergen er representant i styringsgruppen for et forprosjekt for et visningssenter for havnæringene. Ocean Innovation Showroom skal være et nasjonalt senter for visning av bærekraftige produkter, teknologi og tjenester innen sjømat, maritim og energi. Det skal være et fysisk senter plassert i Bergen med digitale visningsløsninger som skal gi interessenter over hele verden mulighet til å se, oppleve og få informasjon om norske bærekraftige løsninger innen havnæringene. Senteret skal vise hele bredden av havnæringene overfor

besøkende fra næringsliv, industrirelatert forskning og beslutningstakere med politisk eller kommersiell interesse for norske løsninger.

Ocean Innovation Showroom skal bidra til økt eksport av løsninger innen havnæringene og økte forretningsmuligheter for norsk industri. Samtidig skal senteret effektivisere og profesjonalisere mottaket av delegasjoner som ønsker å lære om norske havnæringene og dermed bidra til å styrke Norges rolle som havnasjon.

Forprosjektet avsluttes i april 2020 med intensjon om videreføring til prosjektutvikling og implementering.

Næringsvennlig offentlig sektor

Hva kan kommunene og fylkeskommunen tilrettelegge for næringslivet? Invest in Bergen har et godt samarbeid både med fylkeskommunen og kommunene.

Englandskabelen

I 2019 ble det besluttet å legge ny fiberkabel mellom Vestlandet og Storbritannia. Prosjektet har navnet NO-UK. Kabelen skal legges i sjøen mellom de to landene. Dette prosjektet har Invest in Bergen jobbet med siden 2017, sammen med et godt partnerskap i Hordaland og Rogaland fylkeskommuner samt Ryfylke IKS. Også BKK har vært en svært viktig partner og tatt aktivt del i arbeidet og finansieringen med den nye fiberforbindelsen.

Ny såkalt mørk fiber vil gjøre Norge enda bedre rustet til å tilrettelegge for eventuelle nye datasentre i regionen.

Oppfølging KPA og planprosesser

Vi har fulgt opp planprosesser og KPA i kommunene, og har særlig fokus på næringsareal i disse prosessene. Invest in Bergen har i 2019 gitt høringsuttalelse til forslag til KPA for Lindås kommune og til forslag for Kommuneplan for Voss kommune. Vi fortsetter å følge aktuelle planprosesser i kommunene i 2020.

Næringsareal

Som tidligere nevnt har vi i 2019 justert noe på hva vi satser på. For å få nye, store industrietableringer som krever store industriarealer, har det vært riktig å satse på få kunnskap om, og oversikt over store næringsareal i regionen.

Arealguiden

Arealguiden er en digital oversikt over ledige arealer i regionen, og er et nyttig verktøy. Guiden er noe oppdatert i løpet av 2019, og det skal gjøres noen grep i 2020 for å gjøre den mer brukervennlig i 2020. Det er Greater Stavanger som utvikler verktøyet, og som har invitert inn andre regioner til å delta i dette.

Regnskap 2019

Regnskap 2019

		2019	2019
Utgifter		Budsjett	Regnskap
	Totalt	3 926 000	3 853 433
	Diverse utgifter ikke prosjektført		14 871
10149	Avhending BRB		65 000
10151	Adm. Invest in Bergen	2 300 000	2 563 523
10192	Markedsføring, profilering	550 000	477 036
10193	Aktivt salg	100 000	64 479
10194	På stedet service	50 000	4 475
10195	Næringsvennlig off sektor	100 000	243 683
10222	Fiber og datasenter	326 000	
10229	GreenByte	300 000	239 418
10237	Mottak delegasjoner	200 000	180 948
Inntekter		Budsjett	Regnskap
	Totalt	3 926 000	3 853 433
	Kommunene og fylkeskommunen	3 426 000	3 467 411
	BRB-fond (mottak delegasjoner)	200 000	181 000
	Driftsfond - GreenByte	300 000	205 022

Fond 2019

Driftsfond:

Inngang 2019:	1 786 714 kr
Brukt i 2019:	205 022 kr

Driftsfond inngang 2020	1 581 692 kr
-------------------------	--------------

Likvideringsfond Business Region Bergen

Inngang 2019	2 435 000 kr
Brukt 2019:	181 000 kr

Likvideringsfond Business Region Bergen inngang 2020:	2 254 000 kr
---	--------------

Totale fondsmidler inngang 2020:	3 835 692 kr
---	---------------------

Balanse 2019

	31.12.2019	31.12.2018
Aktiva		
Driftsfond Invest in Bergen 2018	1 581 692	1 786 714
Likvidasjonsutbytte Business Region Bergen	2 254 000	2 435 000
Fiber- og datasenterprosjekt		326 000
Annen egenkapital		321
Sum egenkapital	3 835 692	4 548 034
Forpliktelser		
Fra BRB-utbyttet til mottak delegasjoner	200 000	200 000
Fra driftsfond Invest in Bergen til GreenByte	300 000	300 000
Fra fiber- og datasenterprosjekt		326 000
Sum forpliktelser	500 000	826 000
Sum egenkapital	3 335 692	3 721 713

Entreprenørskapsstøttesystem i Vestland fylke

Vestland fylkeskommune arbeider med å etablere eit nytt heilskapleg entreprenørskapssystem for Vestland fylke som gjev lik tilgang til støtte og rettleiing uansett kor i fylket ein bur.

Entreprenørskapssystemet skal vere eit system for dei som ønskjer å etablere bedrift eller vidareutvikle verksemda si, og for dei som driv med rettleiing, opplæring, inkubasjon og økonomisk støtte. Målsettinga er å integrere dei eksisterande aktørane innan entreprenørskapsstøtte i ei slik teneste.

Entreprenørskapsstøttesystemet skal bestå av:

- Eit digitalt system som skal vere «ei dør inn»
- Leggje til rette for ei entreprenørskapsreise frå A - Å, ut frå kva behov entreprenøren har.
- Entreprenørane går igjennom ein mottaksmodul, kjernemodul og dybdemodul i form av ein steg-for-steg-prosess.
- Rådgjevarar, koordinatorar og førstelinetenesta implementerast i den digitale portalen og utgjer eit rådgjevarapparat, som koplast på i dei ulike modulane ut frå kva entreprenøren har behov for.
- Ei felles fagleg plattform og felles digitale verktøy som blir tilgjengeleg både for entreprenørane og rådgjevarapparatet.
- Gjennom plattformen skal entreprenørane kunne følgjast over tid.
- På den digitale plattformen skal det leggjast til rette for kurs, kompetanseheving, e-læring, forretningsplanverktøy og chat.
- Ein skal kunne strukturere datafangst som kan skape grunnlag for måling og analyse, som kan gi vidare læring og forbetring

Eit digitalt system gjer det mogleg å gje eit likt tilbod i heile fylket og kople på riktige personar der det er behov. Målet er å auke kvaliteten på tenestene totalt sett. Alle entreprenørane kan få hjelp uansett kor dei er lokalisert i Vestland fylke.

MASFJORDEN KOMMUNE
Austfjordvegen 2724
5981 MASFJORDNES

Ny samarbeidsavtale mellom VLFK og kommunane om Invest in Bergen og Etablerersenteret 2021 - 2024

Hordaland fylkeskommune inngjekk i 2017 ein samarbeidsavtale med 22 kommunar i Hordaland om drift av Invest in Bergen og Etablerersenteret. Avtalen gjaldt for perioden 2017 - 2020. Frå og med 1. januar blei Hordaland fylkeskommune sine forpliktingar overført til Vestland fylkeskommune. Etter kommunesamanslåingane er det 17 kommunar som deltar i ordninga.

Vestland fylkeskommune ønskjer å inngå ein ny avtale med kommunane for perioden 2021-2024, sjå vedlagde avtaleutkast.

Avtalen skal sikre:

- 1) at dei som ønskjer å etablere ny verksemd eller vidareutvikle ei eksisterande verksemd i dei aktuelle kommunane får tilgang til etablerarkurs og rådgjeving gjennom Etablerersenteret.
- 2) at kommunane og regionane blir involverte i Invest in Bergen sitt arbeid med å få fleire nasjonale og internasjonale verksemder til å etablere seg i dette området.

Vestland fylkeskommune ønskjer i utgangspunktet at ein ny avtaleperiode 2021-2024 skal gjelde for både Etablerersenteret og Invest in Bergen. Kommunane kan likevel velje å tiltre samarbeidet om berre eitt av tilboda. Ved signering må kommunen krysse av for kva tilbod avtalen gjeld.

Drift av Etablerersenteret og Invest in Bergen vil framleis vere basert på eit spleiselag der kommunane og fylkeskommunen betaler same sats per innbyggjar.

Invest in Bergen

Invest in Bergen sitt overordna mål er å få fleire nasjonale og internasjonale verksemder til å etablere seg i vår region. I dei siste tre åra har Invest in Bergen hjulpet fleire bedrifter på plass. Invest in Bergen har opparbeidd eit godt nettverk i regionen, både mot kommunane og mot næringslivet. Sjå vedlegg for meir informasjon om arbeidet.

Etablerersenteret

Vestland fylkeskommune arbeider no med å utvikle eit heilskapleg entreprenørskapsstøttesystem for Vestland fylke, som skal sikre lik tilgang til støtte og rettleiing uansett kor i fylket ein bur, sjå vedlegg. Eksisterande aktørar på dette feltet skal etter planen integrerast i ei slik teneste. Etablerersenteret vil då bli integrert i dette nye systemet. Målet er at kvaliteten på tenestene vil bli høgare ved at ein kan trekkje vekslar på ekspertkompetanse på tvers av kommunane og regionane tilpassa behova til den einskilde entreprenøren.

I forkant av eit slikt nytt heildekkjande system vil samarbeidsavtalen som kommunane har om Etablerersenteret sine tenester, bli revidert.

Vi ser fram til eit godt samarbeid i fortsetjinga om to viktige tenestetilbod.

Vi ber om at avtalen blir returnert underskriven til Vestland fylkeskommune innan 15. september 2020.

Vedlegg:

- Samarbeidsavtale VLFK og kommunane
- Årsmelding Invest in Bergen 2019
- Ny programperiode / status Invest in Bergen
- Nytt entreprenørskapsstøttesystem i VLFK

Med helsing

Bård Sandal
fylkesdirektør

Mette Nora Sætre
Seksjonssjef

Brevet er elektronisk godkjent og har difor inga handskriven underskrift

Sakspapir

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Svein Helge Hofslundsengen	FE-252	20/889

Saknr	Utval	Type	Dato
013/2020	Kraftfondsstyret	PS	12.10.2020

Stordalen skisenter as - søknad om likviditetslån gjennom kraftfondet

Vedlegg:

Journalposttittel

Stordalen skisenter(161290)

Søknad

Dato

01.10.2020

28.09.2020

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Masfjorden kommune yter eit likviditetslån til Stordalen skisenter as på kr. 50.000,-, som kan omgjerast til tilskot om drifta tilseier det.

Saksopplysningar:

Bakgrunn

viser til søknad, samt skriv framlagt under formannskapsmøte 31.8.20.

Fakta

Kommunen er deleigar av selskapet. Nokre sesongar med dårlege drftsforhold, og 2020 med covid-19, terer på likviditeten og driftsmidlane til selskapet.

Vurdering

Det er ei nøktern drift av anlegget, og det meste vert utført som dugnad. Kommunen er deleigar av selskapet, og har gått inn med tilskot i andre selskap som har vist seg heilt nødvendig og vellukka. Har ingen problem med å tilrå søknad, og tenkjer likviditetslånet kan gjerast om til tilskot om driftsutfordringane held fram.

Konklusjon

Masfjorden kommune yter eit likviditetslån til Stordalen skisenter as på kr. 50.000,-, som kan

omgjert til tilskot om drifta tilseier det.

Til formannskapet i Masfjorden kommune

Stordalen skisenter i Stordalen i Masfjorden er eit skisenter eigd av Masfjorden kommune og IL Bjørn West. Drift av anlegget står ei vald gruppe frå idrettslaget for. Dei skal drifta, vedlikehalda og ha det økonomiske ansvaret for anlegget.

Skisentergruppa har ein dagleg leiar og 4 medlemmer. Forutan dei har anlegget ein driftsleiar og 4 personar som deler på preparering av bakken. Same personar har også ansvar for service på trakkemaskiner og anna utstyr. Det vert med andre ord lagt ned eit stort antal dugnadstimar gjennom sesongen.

Sidan starten i 2007 har anlegget vorte svært populært spesielt for Stordalsområdet og alle hytteeigarane. Frivillige vakter er stort sett hyttefolk og nokre eldsjeler i lokalmiljøet.

No har me som dei fleste kjenner til lagt bak oss 2 dårlege sesongar. Likevel har me tru på ein ny og snørrik vinter utan Korona og dei restriksjonar det medførte. Me rettar ryggen og er så smått byrja tenkja på korleis og når me skal få koma i gang. Men før den tid har me nokre utfordringar- økonomi. Kontoen vår tilseier ikkje at me klarar betala avdrag på lån av maskiner, straum- og forsikringsutgifter ut dette året. Her treng me snarleg hjelp !

Trass dette satsar me på å sjå framover. Etter møtet i Stordalen skisenter AS i juni 2020 planlegg me nybygg. Saka har også vore opp i IL Bjørn West. Alle stader er det positive signal, men dette krev mykje arbeid og tid. Den gamle brakka «lever ikkje evig» og nye lokale må på plass. Ei arbeidsgruppe jobbar med søknad om bygg og vil truleg ha noko klart ila hausten 2020. Me meiner dette er viktig å få på plass av fleire årsaker :

- Stordalen er eit viktig utfartsområde for kommunen og nærliggjande område
- Stordalen er eit av områda i Masfjorden med mest utbygging
- Stordalen er viktig for å få folk til kommunen og(hytteigarar reklamerer med at dei har «skitrekk på hytta»)
- Det er viktig å leggja til rette for ulike aktivitetar i området

Me har også starta diskusjonen korleis driva og drifta anlegget framover. Slik det er no er det same personar som «går att» og nokre har faktisk vore med heilt frå starten . Det kan tæra på men vert fort også ein form for livsstil. No etter to dårlege sesongar trengs det meir motivasjon for å driva arbeidet vidare. Likevel er det gleder ved å få dette til, sjå glade menneske i bakken, heilagjengen med kaffikoppen og alle som ønskjer å hjelpa til som får oss til å halda fram. Kunne me no fått positiv omtale og økonomisk støtte frå kommunen til å få dette til å gå rundt ,trur eg det ville vore eit stort pluss for heile Masfjorden kommune.

Vennleg helsing

Liv Øydis Trædal
-dagleg leiar-

Vedlegg: årsmelding for sesongen 2019

Formannskapet - Kraftfondstyret
Masfjorden kommune
Austfjordvegen 2724
5983 Masfjordnes

Søknad om likviditetslån.

For å halda oss oppe koma i gang med ny sesong søker me om likviditetslån på inntil kr. 50 000,-.
Situasjonen for Stordalen skisenter er i tidlegare brev kjent for formannskapet.

Vennleg helsing

Liv Trædal
-Stordalen skisenter AS-

Matre 28.9.20

Sakspapir

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Frank Kvinge	FA-C35, FE-223	20/318

Saknr	Utval	Type	Dato
014/2020	Kraftfondsstyret	PS	12.10.2020

Søknad om prosjektstønad til studioinnspeling

Vedlegg:

Journalposttittel

Søknad om særskilte kulturmidlar

Dato

23.03.2020

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Masfjorden kommune støtter prosjektet kr. 10.000 over budsjettpost profilering i kraftfondsbudsjettet 2020.

Saksopplysningar:

Bakgrunn/ fakta

Frida Riisnes f. 1995, søker stønad til inspelning av eigen musikk. Søklar er frå Risnes i Masfjorden og no mastergradsstudent i musikkterapi ved Griegkademiet i Bergen.

Ho står og på trappa til å ta steget ut som artist med eigenprodusert musikk, og det er dette ho søker stønad til.

Samla prosjektkostnad er kr 48 000.

Viser til vedlagt søknad.

Vurdering

Søklar har i mange år utmerka seg som ein sær sars talentfull utøvar med ein spanande eigenart. No er søklar klar til å ta steget ut som artist og gjera dette til levebrød. Rådmannen meiner det er flott om kommunen kan hjelpa lokale ungdommar i gang med sin jobbkarriere, og i dette tilfellet ein artistkarriere. I søknaden gir søklar uttrykk for stor tilknyting til Masfjorden kommune, og rådmannen meiner dette kan vektleggjast.

Masfjorden kommune har ikkje avsett midlar på kulturbudsjettet til slike tiltak. Ein liten del av kulturmidlane er øyremarka særskilde kulturtiltak, og vert gitt som stønad til ymse lokale

arrangement og tiltak gjennom året.

Rådmannen tilrår at eit eventuelt tilskot difor bør koma frå kraftfondet, sjølv om søkjar ikkje er busett i kommunen og ein er klar over at ei framtidig artistverksemd sannsynlegvis ikkje vil ha adresse i kommunen. I retningslinene for Kraftfondet står det at fondet *i hovudsak* skal nyttast til næringsføremål. Stønad gjennom kraftfondet kan gjevast i form av tilskot eller lån. Det overordna målet med å bruka kraftfondet er å fremja etablering av nye verksemder. I dette tilfellet kan eit tilskot frå Masfjorden kommune kunna vera med å styrka omdømmet til kommunen, ved at ein viser vilje til å støtte opp under ein ung artist som er frå Masfjorden. Det vert og vektlagt at søkjar i søknaden skriv at ho ønskjer å gje noko tilbake gjennom ein konsert i kommunen. Sidan kommunen er arrangør av Sommarscena, meiner rådmannen at ein slik konsert kan høva godt i 2021. Ein gratiskonsert frå søkjaren og medmusikarar, der kommunen stiller med lokale, lyd/lysteknikar, og får billettinntektene, kan langt på veg kompensera for eit tilskot. Å tildela eit tilskot kan då lettare forsvarast i høve retningslinene for kraftfondet.

Ny vurdering til ny handsaming oktober 2020:

Kraftfondstyret vurderte søknaden 31.3.20, og ville ha den vurdert og handsama saman med dei ordinære søknadane om støtte frå Kraftfondet hausten 2020. Prosjektet har ei kostnadsramme på kr. 48.000,-, og normalt kan ein gje støtte med inntil 25% av kapitalbehovet. Ut i frå ein totalvurdering, tilrår ein at omsøkte prosjekt får tildelt kr. 10.000 i støtte gjennom kraftfondet.

Konklusjon

Frida Riisnes får tildelt kr. 10.000 i støtte gjennom kraftfondet til omsøkte prosjekt, under føresetnad at prosjektkostnaden samla sett er i tråd med søknad om kr 48.000 eller minimum kr. 40.000, i form av stadfesta prosjektrekneskap.

28.02.20
Bergen

Søknad om prosjektstønning til studioinnspeling

Hei!

Eg, Frida Riisnes (f.1995) søker med dette om prosjektmidler til å spele inn fire låtar i studio sommaren 2020. For tida held eg på med ein mastergrad i musikkterapi ved Griegakademiet som ligg under fakultet for kunst, musikk og design ved universitetet i Bergen. Dei siste fire åra har dette tatt mykje av tida mi, kombinert med turnering i inn og utland som korist for andre sine prosjekt. I 2019 byrja eg derimot så smått med å finne tid til å lage egne låtar, og dette ynskjer eg å halde fram med etter at eg avsluttar mastergraden min i byrjinga av juni 2020.

Om prosjektet:

Mitt førebelse artistnamn/prosjektnamn er Octaaber (dette vil bli redigert/endeleg bestemt ilt sommaren). Eg hentar inspirasjon frå mange ulike sjangrar når eg lagar musikk, men er hovudsakleg forankra i pop og ambient-landskapet med fokus på å framkalle «atmosfæriske» lydlandskap både reint instrumentalt og med stemma. Eg vil forsiktig våge å påstå at musikken til ein viss grad skil seg frå den konvensjonelle pop-musikken, men han innehar mykje av dei same kvalitetane som gjer at han likevel kan karakteriserast som «dansbar» eller «fengande». Ved å søke opp «Frida Octaaber» på <https://urort.p3.no> sine sider, kan ein høyre ein av låtane mine og gjere seg opp ei mening sjølv.

Til sommaren har eg fått med meg to andre dyktige musikarar på laget, Mathias Marstrander og Hans Christian Dalgaard, som også er utdanna ved Griegakademiet. Dei har brei erfaring innanfor jazz, folkemusikk, pop, songskriving og produksjon. Saman skal me forsøke å utforske dette lydlandskapet nærmare, og har tatt sikte på å produsere fire låtar i tillegg til det materialet eg allereie har liggande, slik at eg kan ta steget vidare og gje musikken ut, samt spele konsertar. Tidligare i år hadde me eit møte der me planla denne prosessen. På dette møtet kom me fram til at ei veke med intensivt arbeid i studio med utgangspunkt i mitt materiale var ein god plan som let seg gjennomføre, både med tanke på tid- og ressursbruk.

Bakgrunn:

Når eg i dag vågar å starte på musikk som yrke, er det mykje takka være Masfjorden kommune. Så fort eg var gamal nok byrja eg i kulturskulen på song og piano. Dette vekte ei så stor interesse hjå meg at eg valde å gå vidare på musikkgymnas og seinare Griegakademiet for å halde fram med musikk. Det er heller ikkje tilfeldig at eg no er i ferd med å fullføre ein mastergrad i musikkterapi. I fleire år jobba eg på sjukeheimen i Masfjorden om sommaren. Her blei eg også oppfordra til å bruke musikken i møte med dei eldre, og det var også her eg for fyrste gang fekk høyre om musikkterapi frå ein av dei erfarne sjukepleiarane der.

Sjølvs om eg no bur i Bergen reknar eg likevel Masfjorden som «heime», og mykje av musikken min har blitt skriven når eg i periodar oppheld meg der. Dette er fordi det representerer ein stad for ro og kvile frå den travle «by-kvardagen». Det er mogeleg det har noko å gjere med den gode maten til «ho mor» også, men når eg er i skriveperiodar, vel eg alltid å komme heim. Når eg så returnerer til byn igjen, gjer eg alltid dette med ei kjensle av å ha «bygda i ryggen». Då eg i fjor publiserte ein låt, vart eg svært rørt over å sjå kor mange frå Masfjorden som delte og gav positiv respons på det eg driv med. Denne kjensla er ikkje alle forunnt i musikkbransjen.

Eg hadde sett stor pris på om Masfjorden kommune nok ein gong ville gitt meg litt vind i segla, slik at eg kan byrje prosjektet mitt for alvor, og få etablert eit grunnlag for det eg likar aller mest å halde på med.

Økonomi:

Ei veke i studio er sjølvsagt ikkje gratis, men naudsynt om ein vil få eit produkt av kvalitet. Dei to eksterne musikarane må sjølvsagt få lønn for arbeidet, og leiga av studio må dekkast. I tillegg kjem kostnader ved promotering/marknadsføring og publisering. Under ser ein ei oversikt over kostnader knytt til prosjektet:

Honorar musikarar	1500,- x 7 dagar x 2	21 000,-
Leige av studio m/produsent inkludert miksing	1000,- x 7 dagar	7000,-
Mastring		5000,-
Coverdesign/bilete og redigering		5000,-
Promotering/marknadsføring		10 000,-
Sum kostnader		48 000,-

Dette budsjettet er utarbeida etter kompetansesenteret Brak sine maler for musikarar i Vestland. Det er sjølvsagt opp til dykk om de vil gje stønad til dette prosjektet, eller delar av det. Eg vil derfor presisere at dei desidert viktigaste postane i dette budsjettet er dei tre fyrste: honorar for musikarar, leige av studio og mastring- utan å underslå kor viktig det er å få marknadsført musikken.

Om Masfjorden kommune ynskjer å støtte meg i dette prosjektet, så vil eg sjølvsagt også gje noko tilbake. Det ville vore ei stor glede for meg å kunne få vise fram produktet i form av ein konsert saman med eit knippe musikarar. Eg vil førebels foreslå dette i 2021 for å sette ei realistisk tidsramme, ettersom etablering av band til konsertformat også må vere på plass før den tid.

Håpar på positiv respons!

Mvh

Frida Riisnes

Sakspapir

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Anne Kristin Rafoss		20/908

Saknr	Utval	Type	Dato
015/2020	Kraftfondsstyret	PS	12.10.2020

Referatsak

Tilknytte dokument:

1. Innkalling til generalforsamling 2019
2. Kommunalt næringsfond som følge av Covid 19
3. Regional datasenterstrategi

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Referatsaker vert tekne til orientering

Saksopplysningar:

Stordalen Skisenter ASOrganisasjonsnummer 992023996

Til:
Aksjonærene

**INNKALLING TIL
GENERALFORSAMLING 2019
I STORDALEN SKISENTER AS
24. juni 2020 kl 1700
på Matre Skule**

Sakliste:

Sak 1	Innkalling, sakliste, møteleiar, referent, protokollør
Sak 2	Rekneskapen 2019
Sak 3	Val av styre, vara og styreleiar
På val er; Svein Helge Hofslundsengen, Bjørn Egil
Nordland og Liv Øydis Trædal
Sak 4	Utviding av aksjekapital

Matredal, den 24. juni 2020

Liv Øydis Trædal
- styreleiar –
(sign)

Stordalen skisenter AS

Organisasjonsnummer 992023996

Protokoll etter Generalforsamling 2019 24. juni 2020 kl 1700 på Matre Skule.

Sak 1: Det var ingen merknader til innkalling og sakliste. Det møtte 2 representanter på generalforsamlingen, som representerte 100% av aksjane og aksjonærane. Til møteleiar vart Liv Øydis Trædal vald. Til skrivar vart Ståle Daae vald. Til underskriving av protokollen vart Karstein Totland og Ståle Daae vald.

Sak 2: Rekneskapen 2019 vart godkjent

Sak 3: Val av styreleiar:

- Geir Egil Haugsvær vart vald for 1 år.

Val av styremedlemer:

- Geir Egil Haugsvær vart vald for 2 år.
- Svein Helge Hofslundsengen vald som styremedlem for 2 år.
- Liv Øydis Trædal vald som styremedlem for 2 år.

Torill Torsvik Størkersen og Ståle Daae var ikkje på val

- Val av varamedlem 1 for 1 år: Per Einar Langhelle var ikkje på val
- Val av varamedlem 2 for 1 år: Anita Solheim var ikkje på val
- Bjørn Egil Nordland går ut av styret.

Sak 4: Utviding av aksjekapital. Generalforsamlinga ynskjer at styret greier ut utviding av aksjekapital innan 01.10.2020

Ståle Daae

Karstein Totland

MASFJORDEN KOMMUNE (/)

Kontakt
oss

(/kontaktinformasjon/)

Ledige (/ledige-
stillinger/)Min (/min-
sideside2/)

Søk Meny

Heim (/) Nyheter (/) Kommunalt næringsfond som følgje av Covid-19 - fyste søknadsfrist er 1. november 2020

Kommunalt næringsfond som følgje av Covid-19 - fyste søknadsfrist er 1. november 2020

Masfjorden kommune har fått ei særskild tildeling på kr. 345 575 til næringsutviklingstiltak gjennom krisepakke 3.

Midlane skal forvaltest etter «Mellombels forskrift om tilskot til kommunale næringsfond som følgje av covid-19-utbrotet», [sjå lenke til lovdata.no](#). Det er lagt opp til at søknader som kjem inn før 1. november vert behandla samla. Ordninga i Masfjorden vil gjelde til heile løyvinga er nytta.

Statlege føringar for ordninga:

Målgruppene er bedrifter, etablerarar og aktørar som legg til rette for og/eller gir støtte til næringsutvikling. Kommunane kan unntaksvis tildele midlar til eigne tiltak som oppfyller føremålet.

I vurderinga av søknadene skal det leggjast særleg vekt på:

- tiltak som fremjar auka aktivitet, sysselsetting og verdiskaping basert på lokale utfordringar, behov og potensial
- tiltak som motverkar negative verknader av covid-19-utbrotet
- tiltak som kjem raskt i gang

Søknader skal sendast gjennom [www.regionalforvaltning.no](#). Det kan berre søkjast om tilskot til tiltak som ikkje er starta opp. Samla tilskot skal som hovudregel ikkje overstige 50 prosent av kapitalbehovet i prosjektet, og det skal aldri overstige 75 prosent. Gjeldande satsar i EØS-reglane for bagatelmessig støtte/gruppeunntaket skal følgjast, som mellom anna inneber at maksimal støttesats til fysiske investeringar i mindre verksemdar er 35%. Tilskot skal utbetalast etterskotsvis, men delutbetalingar er mogleg.

Ta gjerne kontakt med kommunen sitt næringsapparat **Gulen og Masfjorden Utvikling AS** ([www.gmu.no](#)) v/ Ragnhild Undertun, tlf. 901 42 025, for orientering om ordninga og eventuell hjelp i søknadsprosessen.

Tekst: Svein Helge Hofslundsengen, rådmann

Sist oppdatert: 01.10.2020

Publisert: 01.10.2020

Kontaktinformasjon

☎ [Telefon sentralbord](#)
(tel:Telefon sentralbord)
56166200

✉ [Send e-post](#)
(mailto:post@masfjorden.kommune.no)

Snarvegar

- [Nummer naudtelefon](#)
- [Rutetabellar](#)

[Her kan du få innsyn i aktuelle saker.](#)

(/link/f009833954814a1b82d7d4951d00764b6#pk/fd1a7c0c471e4a7598f356b81adbf52.aspx)
(/link/fd88aed9f051407e955fc2d01b0bec92.aspx)

Innsyn i saker

Fra: Svein Helge Hofslundsengen
Sendt: 1. oktober 2020 14:18
Til: Svein Helge Hofslundsengen
Emne: Her kjem ditt innskanna dokument
Vedlegg: 3385096603-3166-18285-167-233.pdf

Dokumentet vart skanna på ei Ricoh maskin

Regional datasenterstrategi

Hvordan sikre størst mulig regional og lokal verdiskapning som følge av datasenteretableringer

Innhold

1 | Mål

2 | Bakgrunn

3 | Strategier:

1. Sikre forankring av datasenterstrategien i Vestland fylkeskommune sin virksomhet, blant annet gjennom viktige pågående planprosesser.
2. Bistå med kompetanse til utvikling av kommunale strategier for datasenteretablering
3. Sikre at regionen har tilstrekkelig tilgang til kraft for etablering av kraftintensivt næringsliv inkludert datasentre
4. Sikre utvikling av verdiøkende energiinfrastruktur og energitjenester for «grønne» datasenter
5. Sikre regional fiberinfrastruktur og føringsveier
6. Sikre tilgang på og utdanning av rett kompetanse lokalt for datasenterbransjen
7. Tiltrekke og utvikle lokal og regional verdiskapende leverandørindustri og tjenestetilbud i hele verdikjeden knyttet til datasenter
8. Sikre tilstedeværelse av regionalt mottaks- og kompetansesenter for datasenteretablering som aktivt bidrar til å utvikle og samordne aktørene, samt markedsføre attraktive verditilbud og etableringsbegrunnelse i regionen

4 | Datasentre

Illustrasjon forside

Slik kan et datasenter se ut og være en del av en sirkulærøkonomitenkning. Datasenteret leverer strøm både til et drivhus og til et idrettsanlegg.

Regional datasenterstrategi

Invest in Bergen og GreenByte har utarbeidet denne regionale datasenterstrategien for å gi retning for det videre arbeidet med å få realisert datasentre i Bergensregionen.

Den bygger på regjeringens datasenterstrategi, hvor målet er å etablere datasentre i hele Norge. Invest in Bergen og GreenByte har tidligere fått gjennomført en analyse som viser at etablering av datasentre vil gi stor verdiskaping og mange nye arbeidsplasser i hele regionen. Analysen peker imidlertid på at et datasenter ikke kommer av seg selv. Det må tilrettelegges for.

Datasenterstrategien gir innspill til hvordan dette kan realiseres, og gir særlig råd til kommuner som er aktuelle for datasenteretableringer. Strategien peker også på hvilke energiløsninger og forretningsmodeller som gjør regionen unik i et datasenter-perspektiv. Den internasjonale konkurransen om å få lokalisert datasentre i sin region er stor, derfor er det helt avgjørende å utvikle energiløsninger og forretningsmodeller som gir kundene den aller best bærekraftige og grønne løsningen.

Invest in Bergen inviterer kommunene til samarbeid for å realisere datasentre, i de kommunene det er aktuelt.

Invest in Bergen

Invest in Bergen er et Investment Promotion Agency (IPA) med offentlig finansiering. Formålet til Invest in Bergen er å få flere investeringer og flere nasjonale og internasjonale etableringer i Bergensregionen.

Invest in Bergen jobber sammen med Norges nasjonale IPA, Invest in Norway. Ett av fokusområdene både for Invest in Norway og Invest in Bergen, har vært å legge til rette for datasenteretableringer.

Disse finansierer Invest in Bergen: Vestland fylkeskommune samt Alver, Askøy, Austrheim, Bergen, Bjørnafjorden, Eidfjord, Fedje, Gulen, Masfjorden, Modalen, Osterøy, Samnanger, Ullensvang, Ulvik, Vaksdal, Voss og Øygarden kommuner.

GreenByte

GreenByte-prosjektet er en del av Invest in Bergens oppdrag og skal bidra til realisering av datasenteretableringer i regionen. Dette gjøres gjennom å være et samordnende kompetansesenter for utviklingen av verditilbud og markedsføring av regionens muligheter for datasenteretableringer.

Vidar Totland og Tone Hartvedt

14. september 2020

1 Mål

Sikre bærekraftig verdiskaping, flere arbeidsplasser og økt bosetting i regionen som følge av datasenteretableringer.

Hovedmålet for den regionale datasenterstrategien er størst mulig samlet verdiskaping innen bærekraftige rammer. Datasentre er en relativt ny næring og den er i vekst. Det er grunn til å tro at veksten vil fortsette ettersom mengden data som blir produsert øker eksponentielt. Norge og Vestlandet har et godt utgangspunkt for å utvikle databasert næringsvirksomhet og Vestlandet trenger nye næringer som skaper nye arbeidsplasser og økt verdiskaping.

Regional mulighet med positive verdiskapningseffekter

Med utgangspunkt i å være en stor energiproduserende region med et stabilt fornybart kraftsystem med konkurransedyktige priser, har Bergensregionen potensial for å bli en attraktiv region for datasenteretableringer.

Menon og Cowis rapport *Nye muligheter for Bergensregionen*, viser at datasentre skaper betydelige lokale verdier og nye arbeidsplasser og kan bidra til å sikre bærekraftige og CO₂-nøytrale datasentre som del av en global fremtidsrettet samfunnskritisk digital infrastruktur.

Etablering av nye datasentre i regionen kommer ikke av seg selv. Gjennom denne datasenterstrategien peker vi på hvilke grep regionen må ta på ulike nivå og av ulike aktører for å realisere disse mulighetene på best mulig måte. Målet vil være å sikre størst mulig regional og lokal verdiskaping. Dette er en strategi for hvordan dette hovedmålet kan nåes.

Internasjonale og nasjonale ambisjoner og føringer

Fire ministre stod bak Regjeringens datasenterstrategi *Norge som datasenternasjon* da den ble lansert i februar 2018. Regjeringen viser her at Norge skal være en attraktiv nasjon for datasentre og annet databasert næringsliv. Norge har et godt utgangspunkt for å utvikle databasert næringsvirksomhet med god tilgang på fornybar energi samt et energisystem med god forsyningssikkerhet.

Norge har relevant og kompetent arbeidsstyrke, fungerende kapitalmarkeder og politisk stabilitet. Digital infrastruktur bestående av datasentre og fiber i samspill med energi, representerer store økonomiske muligheter for norsk næringsliv og samfunnet generelt. Norge er godt egnet for å legge til rette for bærekraftige og CO₂-nøytrale datasentre.

EU har som målsetting at datasentre skal være CO₂-nøytrale innen 2030. Tilretteleggelse for datasentre i Norge kan være et viktig bidrag fra Norge til EU-felleskapet i forhold til å nå denne målsettingen.

Regjeringen har vedtatt at Norge skal fortsette å arbeide for gode nasjonale rammebetingelser for datasenterbransjen, dette temaet vil være sentralt i regjeringens politikk og prioriteringer fremover.

Innspill til planprogrammet *Regional plan for innovasjon og næringsutvikling* og kommunale planer

Hvordan realiseres målsettingene fra den nasjonale strategien? Den nasjonale strategien fokuserer på hva regjeringen har gjort og vil gjøre og belyser i liten grad hvordan de neste politiske nivåene kan være med på å bidra til en realisering. Denne datasenterstrategien er et verktøy for å kunne realisere regjeringens politikk på dette området.

Invest in Bergens *Regional datasenterstrategi* ønsker å gi retning for utvikling av datasentre i regionen, og hvordan datasentre skal medvirke til en bærekraftig samfunnsutvikling gjennom å sikre størst mulig verdiskapning, flere arbeidsplasser og økt bosetting i Bergensregionen som følge av datasenteretableringer.

For å få en god forankring i Vestland fylkeskommunes planarbeid spilles strategien inn som høringsuttalelse til planprogrammet *Regional plan for innovasjon og næringsutvikling* for Vestland fylkeskommune høsten 2020. Vi ønsker med dette at temaet blir satt på dagsordenen ved gjennomgangen av hvilke satsingsområder fylkeskommunen skal ha på næringsområdet framover og hvordan disse skal håndteres, med utgangspunkt i de aktuelle delstrategier fra dette dokumentet.

Tilsvarende ønsker vi å bidra til utviklingen av en næringspolitikk i kommunene som setter fokus på mulighetene for datasenteretableringer der det kan være grunnlag for dette. Dette kan gjøres gjennom kommuneplanarbeidet, gjennom egne næringsplaner eller som egne kommunale datasenterstrategier. Invest in Bergen vil gi konkrete bidrag i kommunale prosesser for å få fram slik planer og strategier.

Kommunene er viktige for å realisere skissert datasenteretablering av flere grunner, men særlig ut fra at det er kommunene som fastlegger juridisk bindende arealplaner. Utvikling av egnede arealer er sammen med kraft og gode nok fiberforbindelser, de viktigste kriteriene for etablering av et datasenter. For å kunne realisere nye datasentre i regionen, har Invest in Bergen sett at det også er behov for å jobbe for tilstrekkelig tilgang til energiforsyning regionalt og lokalt. Når det gjelder arealplanarbeidet er det viktig at regionen får et kompetent, samordnende og helhetlig arealplanarbeid i samspill med potensielle vertskapskommuner, basert på innsikt i den datasenterindustrielle virkeligheten.

2 Bakgrunn

Datasentre skaper regionale verdier

Invest in Bergen har vurdert hvilken verdiskaping og sysselsetting som kan forventes som følge av mulige datasenteretableringer i regionen. Dette som grunnlag og begrunnelse for å tilrettelegge aktivt for næringsutvikling i en regional tilretteleggerrolle i regi av Invest in Bergen i samarbeid med energikonsernet BKK og Vestland fylkeskommune.

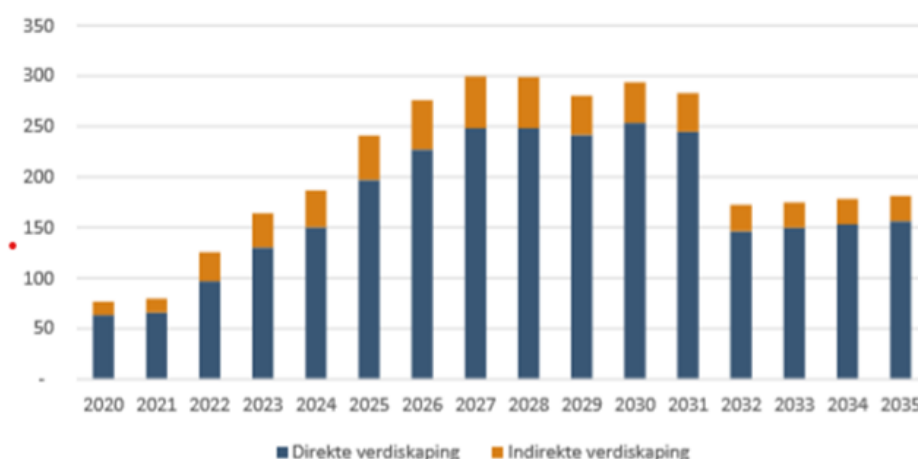
Vurderingene er basert på analysen *Nye muligheter i Bergensregionen* utarbeidet av Menon Economics og Cowi, utgitt i 2020. Analysen identifiserer og beskriver hvilke effekter datasenteretableringer vil kunne ha på sysselsetting, verdiskaping og næringsutvikling i den enkelte kommune og regionen over en 15 årsperiode, gitt et scenario om at det besluttes og bygges 12 datasentre i regionen fra 2020 til 2035.

Rapporten viser at datasenteretableringer vil skape betydelige verdier. Tallene Menon og Cowi presenterer, viser at investerings- og utbyggingskostnadene totalt vil utgjøre mer enn 12 milliarder kroner i løpet av perioden, i tillegg til 42 milliarder i energikostnader, IT-utstyr og drift. Altså en total omsetning på 54 milliarder kroner.

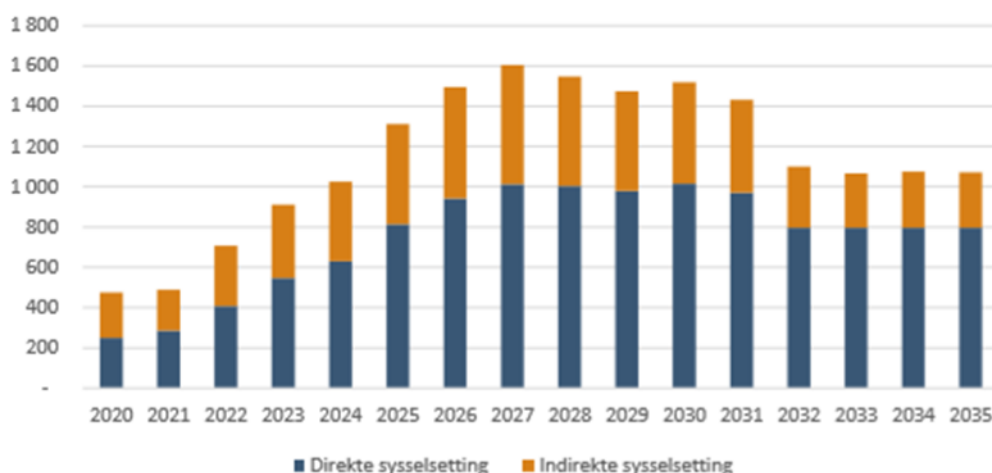
Over hele analyseperioden på 15 år vil den skisserte etableringen bidra med en netto lokal verdiskaping på 2,8 milliarder kroner i Bergensregionen, i tillegg kommer indirekte verdiskaping hos underleverandørene på til sammen 540 millioner kroner.

Fra rapporten Nye muligheter i Bergensregionen, Menon Economics og COWI

Figur 0-2 Netto årlig direkte og indirekte verdiskaping. Millioner kroner

Figur 0-3 Årlige direkte og indirekte brutto sysselsettingseffekter. Antall

Fra rapporten Nye muligheter i Bergensregionen, Menon Economics og COWI

Egnede lokasjoner er identifisert

Invest in Bergen gjennomførte og sluttførte i 2017 mulighetsstudien: *Avklare mulighetene for å realisere ett eller flere datasentre i Hordaland*. Studien og det videre arbeidet konkluderte med at Bergensregionen er særlig egnet for datasentre som krever store mengder kraft uten å kreve veldig store arealer. Dette er typisk datasentre som utfører store, tunge regneoperasjoner, ofte referert til som *High Performance Computing* (HPC).

Regionen har fornybar kraft til svært konkurransedyktige priser, stor forsyningssikkerhet i kraftnettet og er egnet for å utvikle verdikjeder energiinfrastruktur i samspill med bærekraftorienterte datasenteroperatører. Riktig tilrettelagt for, er det på nasjonalt nivå dokumentert (Menon 2017) at datasenteretablering forventes å ville gi betydelig verdiskaping og nye arbeidsplasser ved etablering.

Mulighetsstudien fra 2017 evaluerte også lokaliseringsforslag for etablering av datasentre som ble innmeldt fra flere av kommunene i regionen. I mulighetsstudien ble det konkludert med at regionen hadde de nødvendige forutsetningene for å utvikle et utvalg av lokasjoner klare for internasjonal markedsføring for mulig etablering.

På bakgrunn av den gjennomførte mulighetsstudien ble samarbeidsprosjektet GreenByte etablert som et realiseringsprosjekt i 2017 av energikonsernet BKK, Vestland fylkeskommune og Invest in Bergen.

Behov for aktiv tilretteleggelse

Datasentre kommer ikke av seg selv, hverken til Norge eller til vår region. Det må aktivt og målrettet legges til rette for slike etableringer gjennom regionalt samspill. Over flere år har Invest in Bergen sammen med et utvalg av regionale offentlige aktører og næringsinteresser, arbeidet med å tilrettelegge for etablering av datasentre i regionen, gjennom GreenByte-prosjektet.

Gjennom prosjektet er det utviklet en fungerende kompetansebasert fasilitator- og utviklerrolle som aktivt bidrar til å utvikle attraktive verditilbud og etableringsbegrunnelse i regionen for større internasjonale bærekraftorienterte datasentre. Dette gjøres i samarbeid med Invest in Norway som innehar en nasjonal samordnende rolle med å markedsføre nasjonale muligheter for etablering av internasjonale datasentre.

På bakgrunn av Regjeringens datasenterstrategi, erfaringer fra andre regioner og kommuners arbeid, herunder fra Danmark og våre erfaringer fra GreenByte har vi utviklet åtte delstrategier for å realisere hovedmålet. Vi vil i det følgende presentere disse delstrategiene.

Datasenterillustrasjon, Børdalen Samnanger. Slik kan REGN Data centers bygg bli seende ut.

3 Strategier

For å nå regionens målsetting om å sikre størst mulig verdiskaping gjennom å tilrettelegge for etablering av flere datasentre i Bergensregionen vil vi jobbe etter følgende delstrategier:

1. Sikre forankring av datasenterstrategien i **Vestland fylkeskommune** sin virksomhet, blant annet gjennom viktige pågående planprosesser
2. Bistå med kompetanse til utvikling av **kommunale strategier** for datasenteretablering
3. Bidra til å sikre at regionen har **tilstrekkelig tilgang til kraft** for kraftintensiv datasenteretablering.
4. Bidra til å sikre utvikling av **verdiøkende og bærekraftig energiinfrastruktur og energitjenester** for «grønne» datasenter.
5. Bidra til å sikre regional **fiberinfrastruktur** som underbygger nasjonale og internasjonale digitale føringsveier og tilknytning.
6. Bidra til å sikre tilgang/utdanning av rett **kompetanse** lokalt for datasenterbransjen
7. Jobbe for å tiltrekke og utvikle lokal/regional verdiskapende leverandørindustri og tjenestetilbud i **hele verdikjeden** knyttet til datasenter.
8. Sikre tilstedeværelse av **Invest in Bergen** som **regionalt mottaks- og kompetansesenter** for datasenteretablering, som aktivt bidrar til å utvikle og samordne aktørene, samt markedsføre attraktive verditilbud og etableringsbegrunnelse i regionen:
 - a. Utvikle og markedsføre relevante verditilbud (tomt, kraft fiber og verdiøkende tjenester) som grunnlaget for etablering av datasentre
 - b. Markedsføre og tiltrekke større bærekraftorienterte datasenteroperatører som ønsker å etablere forretningstilbud til sluttkundene

1. Sikre forankring av datasenterstrategien i Vestland fylkeskommune sin virksomhet, blant annet gjennom viktige pågående planprosesser.

Initiere prosess for å få forankret datasenterstrategien som del av *Regional plan for innovasjon og næringsutvikling - Vestland 2020-2024*.

Vestland fylkeskommunes engasjement i GreenByte-prosjektet viser at fylkeskommunen prioriterer for og legger til rette for datasenteretableringer i fylket.

Det er likevel viktig å sikre en bedre og fortsatt forankring av en slik satsing i den nye fylkeskommunen. Dette gjøres mest effektivt ved å spille inn strategien mot pågående aktuelle planprosesser i fylkeskommunen. Det vil være viktig å få strategien forankret i *Regional plan for innovasjon og næringsutvikling – Vestland*. En konkret aktivitet vil være å gi en formell høringsuttalelse til utlagt planprogram for næringsplanen med oppfordring om at datasenterstrategien blir del av planen.

Fylkeskommunen har oppgaver og roller på mange områder av betydning for å lykkes med etableringer av datasentre i regionen.

Fylkeskommunen har som mål å realisere nye «grønne» kompetansearbeidsplasser innen nye næringer der regionen bør ha særlige fortrinn for å lykkes. Vestland fylkeskommunes rolle og deltagelse er sentral for å sikre samordning lokalt og regionalt gjennom prosessene for bærekraftig **arealplanutvikling** tilpasset behovet datasentrene har for areal. Dette vil gi viktig langsiktig grunnlag for nye arbeidsplasser knyttet til en bærekraftig datasenternæring på Vestlandet med økt verdiskaping regionalt.

Gjennom en solid forankring av ønsket om å etablere datasentre i regionen, vil strategien kunne gi støtte for tiltaket i konkrete etableringssaker i de aktuelle vertskapskommunene. Fylkeskommunen som planaktør, har i mange plansaker avgjørende betydning for hvordan ulike sider og hensyn ved en plansak blir vektlagt.

Vestland fylkeskommune har gjennom nasjonale overføringer vært med å gjøre kommunene i stand til å bygge ut mørk **fiber** lokalt. Regionalt er fibernettet ikke godt nok bygget ut. For å nå målet om redundant fiber er det viktig at fylkeskommunen og kommunene har oppmerksomhet rundt dette også i årene fremover. Dette er avgjørende for datasenteretableringer.

Fylkeskommunen har også stort fokus på koblingen av næring og **kompetanse**/yrkesveiledning samt forskning og **utdanning**. Videregående utdanning inkludert fagopplæring er en kjerneoppgave for fylkeskommunen. På noen områder kan dette være tema med direkte tilknytting mot datasenteretablering i kommunene.

2. Bistå med kompetanse til utvikling av kommunale strategier for datasenteretablering

Bidra med kompetanse for å utvikle og forankre aktuelle datasenterstrategier i aktuelle vertskommuner.

For å få avsatt og tilgjengeliggjort arealer tilpasset datasentrenes særskilte behov må de egnede arealene i kommunene bli identifisert og tilrettelagt for gjennom kommunens planarbeid, reguleringsprosess og byggesak. Det må gjennom en god prosess sikres at kommunale ambisjoner om å tilrettelegge for datasenteretablering, som del av en helhetlig bærekraftig og ønsket lokal samfunnsutvikling, gis tilstrekkelig politisk forankring.

Et sentralt redskap for lokal forankring er å utvikle og knytte en kommunal datasenterstrategi opp mot kommuneplanens samfunnsdel som i påfølgende trinn gir grunnlag for juridisk bindende arealdisposisjoner i Kommuneplanens arealdel (KPA).

Gjennom KPA-prosessen vil premisser og detaljeringsnivået i stor grad sikre at store nok arealer med de ønskede egenskapene (nærhet til elkraft mm) blir avsatt til næringsformål.

En kommunalt vedtatt datasenterstrategi gir legitimitet for arealdisposisjonene og prioriteringer i konkurranse med andre arealkategorier i kommunens arealdel. Etterfølgende reguleringsplanprosess kan gjennom en god KPA-prosess, hensyntatt datasenterbehovene, gjøres kortere og mer forutsigbar. En særlig næringsvennlig kommune kan i noen tilfeller også ta på seg kostnadene med å ferdigstille kommende reguleringsplan og med det vesentlig redusere realiseringstiden «*time to market*» og dermed attraktiviteten i forhold til den ønskede næringsetableringen. I noen tilfeller er også kommunen grunneier. Dette vil selvsagt gi kommunen ekstra mulighet for å ta en proaktiv næringsvennlig rolle for å bistå etableringer av datasentre i sin kommune.

En datasenterstrategi tar utgangspunkt i den forståelsen kommunen har for et fremtidig datasenters behov i forbindelse med en etablering, hensyntatt kommunale realiteter, naturlige muligheter og begrensinger. Datasenterstrategien vil tydeliggjøre hva og hvordan kommunen kan legge til rette for helhetlig infrastruktur og tjenester, utover arealforhold, som grunnlag for å skape attraktivitet for etablering. Dette handler om en kommunes vertskapsattraktivitet.

Den regionale strategien vil sammen med Invest in Bergens kompetansen bli lagt til grunn for utvikling av den kommunale datasenterstrategien.

Følgende punkt vil naturlig inngå i en kommunal datasenterstrategi, i tillegg til kommunale forhold, muligheter og begrensinger:

- **Forankring** i den regionale datasenterstrategien og ringvirkningsanalysen for datasentre i Bergensregionen.
- **Aktiv lokal tilrettelegging.** Utviklingen av den kommunale datasenterstrategien vil beskrive behov og krav fra de ulike typer av datasentre og hva som er sentralt for dem ved valg av lokasjon og etablering. Prosessen vil gjennom kompetanse fra Invest in Bergen gi grunnlag for å sammenholde dette med kommunens

ambisjoner og realiteter og angi utviklingsbehov i forhold til grad av modenhet og ferdigstilling. En del av den kommunale strategiprosessen vil derfor kunne innebære utarbeidelse og realisering av lokale handlingsplaner i samspill mellom lokale myndigheter og næringslivsaktører for utvikling av areal- og tomtemessige forhold, energiinfrastruktur, fiber, energi- og næringsmessig samspillsmuligheter og annet.

- **Åpne for ny næring.** En kommunal strategi må tydelig kommunisere kommunale ambisjoner og lokal vilje til å ta imot ny næring, og ønske denne velkommen. Kommunen må fremstå langsiktig, næringsvennlig og stabil med tanke på rammebetingelser for en langsiktig orientert datasenterbransje.
- **Definere kommunal mottaksfunksjon og vertskap.** Datasenterstrategien og planer må tydeliggjøre hvordan kommunen konkret ønsker å ta imot og tilrettelegge for nytt næringsliv. Det må etableres lokalt kontaktpunkt med mandat og ansvar for å ta imot og veilede potensielle datasenterinteressenter gjennom de lokale forhold og realiteter fra første interesse til endelig vedtak om byggesak og senere også gjennom driftsfasen.
- **Bærekraftorienterte datasentre.** Datasentrene betraktes som del av samfunnskritisk digital infrastruktur, de anvender stadig mer energi og er i økende grad opptatt av å bidra til bærekraft og positiv samfunnsøkonomi gjennom delings- og sirkulærøkonomi. Prosessen rundt utvikling av den kommunale datasenterstrategien skal identifisere og evaluere muligheter for å bidra til lokal bærekraft og positiv samfunnsutvikling gjennom å se på muligheter for å anvende varmen fra datasenteret, eller dele infrastruktur med andre formål i kommunen.
- **Aktivt utvikle nye lokale tjenester, arbeidsplasser og leverandører.** Prosessen rundt kommunens datasenterstrategi bør vurdere å utarbeide en plan for hvordan næringslivet i egen kommune kan utvikle ny tjenesteyting, nye arbeidsplasser og ny virksomhet knyttet til datasenteroperatørens behov for tjenester og leveranser gjennom hele verdikjeden fra planlegging, bygg og videre til drift. Planen bør konkretisere hvordan kommunen sammen med lokalt næringsliv proaktivt kan legge til rette for dette.
- **Sikre lokal tilgang på nødvendig kompetanse.** Strategiprosessen må beskrive mulighetene datasenteret har når det gjelder tilgang til riktig kompetanse. Det må angis hva som finnes av rett eller tilgrensende kompetanse i kommunen, gjøres en overordnet behovs-gap analyse med en påfølgende tiltaksplan for å sikre tilgang på rett kompetanse. Samarbeid mellom vertskapskommuner for å lage en *regional* kompetansekllynge vil kunne beskrives og tilrettelegges for.
- **Tilrettelegging for ansatte og deres familier. Tiltrekke nye innbyggere.**
 - Vurdere og beskrive bosted, bostedsattraktivitet for tilflyttede familier
 - Kapasitet på skoler, barnehager
 - Kulturtilbud, fritidsaktiviteter
- **FoU-orientering.** Strategiprosessen vil vurdere muligheter for å finne synergier med FoU-miljøene i regionen i forbindelse med markedsføring, bygging og drift av datasentre.

3. Sikre at regionen har tilstrekkelig tilgang til kraft for etablering av kraftintensivt næringsliv, inkludert datasentre

Pådriver for å sikre at det er nok tilgjengelig, nedtransformert el-kraft for større nytt forbruk på lokasjoner egnet for datasentre.

Kraftsystemet på Vestlandet har stor andel fornybar energi og høy forsyningssikkerhet. Sammen med egnede tomter, er stabil tilgang på kraft i tilstrekkelig mengder på rett nivå (nedtransformert), helt avgjørende for å utvikle ny industri knyttet til datasentre. Norges fornybarandel bidrar til global og nasjonal innsats for lavutslipp-samfunnet. De siste årene har etterspørsel etter elektrisk energi økt kraftig, spesielt i bergensregionen og store deler av Vestlandet. I løpet av de kommende årene er det allerede varslet en nesten dobling av dagens forbruk.

Det er en utfordring at dagens strømnnett allerede er høyt belastet i vår region. Begrensningene ligger i hovedsak i transmisjonsnettet som eies av Statnett. Statnett utreder situasjonen og tiltak vil bli besluttet i løpet av 2021. Utfordringen ligger i at det kan ta mange år å få opp kapasiteten. Dette får store konsekvenser for ny næringsutvikling knyttet til datasentre og annen industri som har behov for kraft nå og i de nærmeste årene for å realisere nasjonale og regionale ambisjoner for næringsutvikling basert på regionens fortrinn knyttet til stor produksjon av fornybar energi.

Det er viktig at regionens aktører med ansvar for å tilrettelegge for infrastrukturutvikling og gode rammebetingelser for ny næringsutvikling, stiller tydelig krav til sentrale nasjonale beslutningsprosesser på vegne av regionens næringsliv. Lokale og regionale politikere må mobiliseres for å kunne påvirke de overordnede nasjonale prioriteringene knyttet til energisystemutvikling. Bergensregionen og Vestland fylke må bli mer synlig og tydeligere på å beskrive hvor viktig det er å sikre raskere utbygging av kapasitet for nedtransformering og bærekraftig industrielt forbruk av samfunnsmessig betydning.

Det må jobbes for at sysselsettingseffekt, verdiskaping, miljøavtrykk og lokaliseringsevner i tilknytning til nettkapasitet, blir tydeliggjort som del av prioriteringene.

Invest in Bergen tar en aktiv rolle i samspill med næringsinteresser og lokale og regionale politikere å påvirke for å mobilisere for å presse frem en rask utbygging av transmisjonsnettet nødvendig for Vestlandsregionen.

4. Sikre utvikling av verdiøkende energiinfrastruktur og energitjenester for «grønne» datasenter

Skape tilbud om verdiøkende lokal energiinfrastruktur for bærekraftorienterte datasentre, herunder forretningsmodell for nedtransformering av strøm, helgrønn forsyningssikkerhet som tjeneste, anvendelse av overskuddsvarme fra datasenter, samt effekt- og energiforbrukssamordning.

Norge har en ambisjon om å være attraktivt for datasentre. Dette betyr i realiteten at det norske kraftsystemet, med stor andel av fornybar energi og høy forsyningssikkerhet, tilbys som virkemiddel og konkurransefortrinn for at datasentre med internasjonale brukere skal etablere seg i Norge. Men hverken regjeringen eller energisystemoperatørene sier noe om hvor i energisystemet datasentrene er best plassert for best mulig total samfunnsnytte, eller hvordan energisystemet og aktørene gjennom tilpasninger og nytenkning kan bidra til bærekraftig datasenteretablering i Norge.

For å få datasentre som både ivaretar verdiskapings- og bærekraftperspektivet, må man få til helhetlig planlegging av datasenter og energisystemet. Hver lokasjon og vertkommunes muligheter og begrensinger, med utgangspunkt i både datasentrenes behov og energisystemets egenskaper, må analyseres og optimaliseres for størst mulig nytteverdi for næring og samfunn.

En sentral del av beslutningsgrunnlaget for datasenteretablering på Vestlandet vil være regionens muligheter for å bidra til bærekraft gjennom en verdiøkende infrastrukturintegrasjon. For å lykkes er det nødvendig å utvikle og opprettholde en regional energi- og datasenterkompetanse og forretningsmodell for lokal tjenesteleveranse. Denne må ta utgangspunkt i basistjenester knyttet til kundetilpasset nedtransformering og leveranse av strøm og nettleie. Den må og kunne utvides med energitjenester knyttet til samlet energiflyt (kjøling og varmegjenvinning) samt effektiv forsyningssikkerhet.

Invest in Bergen har som tilrettelegger, i samspill med lokale partnere, utviklet en skisse til en mulig pilot for å konkretisere et verdiskapende samspill mellom energisystem og digital infrastrukturutvikling som har potensial for å bidra til bærekraftig samfunnsnyttig datasenteretablering i Norge. Prinsipielt er dette tenkt demonstrert gjennom at et datasenter blir plassert tett ved et innmatingspunkt for større kraftproduksjon, slik at datasenteret blir gitt en sikker og redundant forsyning av energi uten bruk av egen kostbar og forurensende park av dieselaggregat, som kraftkildeback-up. Prosjektet vil bruke lokal kraftproduksjon som back-up for å kunne tilby forsterket forsyningssikkerhet for etablering av datasenter, eller annen kraftkrevende industri, med særskilte krav til forsyningssikkerhet.

Det er viktig at dette arbeidet og den regionale samordningen av dette opprettholdes. Piloten vil være et første skritt i å demonstrere verdiøkende og bærekraftig datasenter/energisystemintegrasjon. Dette må tilrettelegges for i samspill med Statnett, det lokale nettselskapet og kraftprodusenten for å kunne inngå som del av et attraktivt verdiøkende tjenestetilbud til bærekraftorienterte datasentre, fra en kommersiell energiinfrastukturalpartner. Dette forsterker etableringsbegrunnelsen på Vestlandet og i Norge.

For å kunne tilby og utvikle denne type tjenester for fremtidige datasenter, utover piloten, er det avgjørende å ha tilgang på kompetanse innen energisystemforståelse og forretningsutvikling. Dette er en sentral samordningsrolle som krever videreføring av energi- og datasenterkompetansen opparbeidet i GreenByte.

5. Sikre regional fiberinfrastruktur og føringsveier

Pådriver for tilfredsstillende regional fiberinfrastruktur som underbygger nasjonale og internasjonale datasenteraktørers og brukerens behov for føringsveier og tilknytning. Herunder redundant fiber til alle lokasjoner til regionale digitale knutepunkt.

Tilfredsstillende tilgang til digitale føringsveier mellom datasenteret og deres nasjonale og internasjonale brukere er en avgjørende faktor og krav for en datasenteretablering. Dette handler i stor grad om fiber og kravene til antall føringsveier og hastigheten på de digitale føringsveiene. Behovet varierer mellom de ulike typer av datasentre og brukerbehovene. De fleste datasentre krever såkalt redundant fiber, og gjerne flere enn én leverandør for å ha sikre dataføringsveier. Dette for å forhindre nedetid og tilgang for brukerne. Noen av datasentertypene krever ofte tre ulike forbindelser for å være sikker på å være tilgjengelig til enhver tid.

Situasjonen for Norge og spesielt Vestlandet, har vært svak og sårbar, med få alternative føringsveier frem til sentrale internasjonale digitale knutepunkt. Denne situasjonen har vært under bedring de siste årene, drevet frem av kommersielle aktører, fylkeskommunen og økt bevissthet hos nasjonale myndigheter for behovet.

En ny fiberkabel fra Vestlandet til Storbritannia (NO-UK fra Stavanger til Newcastle) er under etablering og skal være klar for operasjon i løpet av 2021. Denne nye og viktige internasjonale fiberkabelen vil bli raskeste føringsvei fra Norden til UK, Irland og USA, og vil være sentral for datasentrenes muligheter for å kunne etablere seg og operere et datasenter på Vestlandet.

BKK Digitek legger nå ny direkte fiber mellom Bergen og Stavanger som vil gi rask tilgang til NO-UK-kabelen. Selskapet jobber aktivt med å forsterke sitt regionale fibernettverk, samt andre føringsveier ut og inn av regionen. Disse vil bli gjort tilgjengelig for datasenterbransjen.

Det er viktig at Vestland fylkeskommune fortsetter å ta et regionalt overordnet «bruker-ansvar» og er pådriver for utvikling av tilfredsstillende regional digital infrastruktur, samt sikre tilgang til disse på internasjonale vilkår. For å nå målet om redundant fiber er det viktig at de aktuelle vertskapskommunene, og fylkeskommunen på et regionalt nivå, har oppmerksomhet og kompetanse rundt dette også i årene fremover.

Se for øvrig merknad i delstrategi 1 om fylkeskommunal rolle på dette feltet.

Svart fiber sørger for at data kommer raskt mellom land og kontinenter.

6. Sikre tilgang på og utdanning av rett kompetanse lokalt for datasenterbransjen

Påvirke at regionen utvikler den riktig lokale kompetansen datasentrene etterspør. Økt lokal sysselsetting vil bidra til økt regional verdiskaping.

Som vist i delstrategi 1 har fylkeskommunen ansvaret for videregående opplæring og fagutdanning i regionen. Datasentrene har behov for en rekke kompetansesarbeidstakere med teknisk fagutdanning knyttet til datahåndtering, elektro, kjøling og energi. Med særskilt ansvar for ny næringsutvikling og innsikt i datasenterbransjens behov for fagkompetanse, skal fylkeskommunen sikre at relevant opplæringstilbud i videregående skole samt på høyere nivå ved høyskoler og universitet, er tilgjengelig.

I startfasen av en datasenteretablering vil hovedtyngden av arbeidskraften bestå av planleggende konsulenter og ingeniører, samt støttefunksjoner som advokater, revisorer og andre. Dette er ikke permanente lokal jobber. Mye av kompetansen for å fylle støttefunksjonene finnes alt i Norge. Erfaring fra datasenteretableringer i andre land indikerer at 30 prosent vil være nasjonal og 70 prosent utenlandsk arbeidskraft.

I konstruksjonsfasen er jobbene i større grad semi-permanente eller permanente. Avhengig av størrelsen på prosjektet, kan tidshorizonten i byggefasen strekke seg trinnvis over et intervall fra fire til 15 år. Her inngår store entreprenører med sine arbeidere blant annet innen bygg, struktur, mekanisk, elektro og fiber. Erfaringene indikerer at om lag halvparten av arbeidskraften er norske og resten er utenlandsk i denne fasen.

I driftsfasen vil det primært være IT-ingeniører, datateknikere, elektromontører, sikkerhetspersonell samt noe administrasjon som sysselsettes. Disse jobbene er lokale og permanente. Her forutsettes at en viss grad av lokal tilflytting vil måtte finne sted, særlig på «manager-nivå».

Det vil på sikt være naturlig å utvikle samspill mellom akademia og datasenterbransjen etter hvert som den utvikler seg med regional tilstedeværelse og behov for lokale arbeidstagere med rett kompetanse.

Avgjørende å få inn riktig kompetanse til å drifte datasentrene. Eventuelt satse på nye utdanningsløp slik at regionen kan tilby kompetansesarbeidskraft på dette feltet.

7. Tiltrekke og utvikle lokal og regional verdiskapende leverandørindustri og tjenestetilbud i hele verdikjeden knyttet til datasenter

Oppfordre til lokalt og regionalt samspill for å få godt utviklet leverandørnettverk i regionen som kan dekke flest mulig av datasenterets behov for tjenester og leveranser. Samle leverandørbedriftene i en klynge.

For å sikre størst mulig verdiskaping og arbeidsplasser knyttet til datasentre lokalt i vertskapskommuner og i regionen totalt, må kommunen og det lokale næringslivet forstå datasenterbransjens behov for tjenester og leveranser i sin virksomhet og verdikjede. Dette forholdet må beskrives og håndteres som del av utviklingen av en kommunal datasenterstrategi for vertskapskommunene (regional strategi 2; *Utvikling av kommunale strategier for datasenteretablering*)

I dag har Bergensregionen en ambisjon om å tilrettelegge for 10-12 datasentre i løpet av en 15 årsperiode. Utbygging av datasentrene kommer i faser, og vil kreve ulike typer arbeidskraft. Deler av den kompetansen et datasenter vil trenge i en startfase, finnes antagelig ikke i regionen i dag og må hentes inn midlertidig eller permanent. Det vil være muligheter for lokale leverandører å utvikle og tilby leveranser og arbeidsoppgaver som følge av en lokal datasenteretablering.

For å få dem med midlertidige jobber for leveranse til et nytt datasenter til å ønske å bosette seg og bli, bør et felles mål for regionen være å utvikle en klynge av bedrifter som kan levere tjenester og tilby arbeidsplasser for leveranser til datasenteret. En slik klynge vil skape et miljø og utviklingsmuligheter for bedrifter og vil gjøre regionen mer attraktiv å bosette seg i for denne gruppen. Det kreves et lokalt og regionalt samarbeid for å lykkes med dette. Når datasentre etableres i regionen, vil Invest in Bergen være en pådriver for å få til denne type samarbeid, med mål om å etablere en eller flere bedriftsklynger som kan serve datasentre på ulike områder.

Greier regionen å utvikle en klynge av bedrifter som kan serve fremtidige datasentre med riktig kompetanse?

8. Sikre tilstedeværelse av regionalt mottaks- og kompetansesenter for datasenteretablering som aktivt bidrar til å utvikle og samordne aktørene, samt markedsføre attraktive verditilbud og etableringsbegrunnelse i regionen

Sikre at Bergensregionens verditilbud utvikles, markedsføres og når frem til relevante datasenteroperatører og til andre definerte målgrupper som vil vurderer etablering av bærekraftige datasenter i regionen.

Bergensregionen har ikke en etablert virksomhet med forretningsmodell innrettet for å tilby datasentertjenester til større internasjonale brukere av datasentre med den riktige erfaringen og nødvendige kompetansen for å operere datasentre i en internasjonal konkurranse. Forretningsmodellen til en datasenteroperatør er innrettet mot å bygge kundetilpassede, driftssikre, sertifiserte og kostnadseffektive datasentre med formål om å drifte kundespesifikke servere for enkeltkunders eget behov eller levere datakraft og lagring som helt eller delvis skybasert tjeneste. Det er derfor viktig for regionen å tiltrekke interesse fra disse miljøene og å bidra til å skape godt nok grunnlag for å få dem til å etablere seg i regionen.

For å lykkes med dette er det viktig at det opprettholdes en kompetansebasert fasilitatorrolle som sikrer samspill mellom det lokale energiselskapet, tomteeiere og infrastrukturaktører for å utvikle egnede tomter med kundetilpasset verdiøkende og kostnadseffektiv energiforsyning, med kort ferdigstillestid.

Datasenteroperatørene ønsker energiinfrastruktur som er kostnadseffektiv og innovativ i sin bærekraftstilnærning og dermed bidrar til at totalprisen, inkludert energi, blir internasjonalt konkurransedyktig og dermed gir etableringsbegrunnelse for operatør og sluttkunder.

I regi av Invest in Bergen sitt samarbeidsprosjekt for datasenteretablering utvikles det grunnlag og planer for å øke markedsføringsinnsatsen av tomter med tilhørende tilbud til datasenteroperatører som igjen vil tilby internasjonale og nasjonale sluttkunder/brukere datasentertjenester fra lokasjoner i Bergensregionen.

Gjennom Invest in Bergen jobber regionen med Invest in Norway med internasjonal markedsføring av disse mulighetene i vår region. Det vil fortsatt være behov for at det aktivt arbeides langs følgende delstrategier over de neste årene for å markedsføre mulighetene for å etablere datasentre i Bergensregionen:

- Fortsette å utvikle verditilbud for HPC-datasentre (se mer under Om datasentertyper).
- Utvikle verditilbud for hyperscale datasenter (store areal og mye krafttilgang).
- Løpende definere og utvikle målgruppen for markedsføringen.
- Utvikle konkrete markedsføringsstrategier og handlingsplaner innrettet mot viktige målgrupper.
- Samarbeid med Invest in Norway og deres initiativ på messer og konferanser for å fremstå som del av Norges samlede tilbud til internasjonale kunder om datasentertjenester fra norske lokasjoner.
- Videreutvikle digital markedsføring og mottaksapparat for regionens muligheter, samt løpende vurdere deltagelse i nasjonale initiativ.

I påvente av etablering av datasentre, men også i det videre, er det viktig at regionen opprettholder den regionale kompetanse og fasilitatorrollen innrettet mot å;

- a. Utvikle og markedsføre relevante verditilbud (tomt, kraft, fiber og verdiøkende tjenester) som grunnlag for etablering av datasenter
- b. Bidra til samordning om å utvikle verdiskapende energiinfrastrukturtenester (*beskrevet under strategi punkt 4*)
- c. Skape helhetlig etableringsbegrunnelse for større internasjonale datasenteroperatører som ønsker å etablere forretningstilbud til sluttkundene
- d. Være regionens kontaktpunkt og mottaksfunksjon for henvendelser om datasenteretablering, samt vertskap for befaring hvor datasenter er tema.

Invest in Bergen har erfaring og opparbeidet kompetanse for å ta seg av denne oppgaven i samspill med lokale næringsinteresser og offentlige aktører og denne fasilitator rollen bør opprettholdes.

4 Datasenter

Datasentervirksomheter er foretak som tilbyr spesialtilpassede bygg med energiløsning for datamaskiner til slutt kunder med databehandlingsbehov knyttet til prosessering, lagring og styring av store mengder data, tilkoblet slutt kundene for deres bruk via fiberforbindelser.

Sluttkunden må ha stabil og rask tilgang til sin egen databehandling i datasentrene via lokale og internasjonale fibernettverk. Datasenterindustrien er den kraftkrevende industrien som vokser raskest i verden akkurat nå, og i årene som kommer forventes det etablering av flere slike sentre i Norge.

Gode forutsetninger i Bergensregionen

Bergensregionen har gode forutsetninger for å imøtekomme viktige deler av det datasenterbransjen etterspør. Energikostnader og sikkerhet for datamaskinenes oppetid (forsyningssikkerhet) er de to mest sentrale beslutningsfaktorene for alle datasentrene som vurderer etablering på Vestlandet.

I regionen er det mye fornybar energi som trinnvis kan gjøres tilgjengelig, et stabilt og velutviklet strømmnett, fiberinfrastruktur under betydelig forbedring og utvikling, bredt næringsgrunnlag, samt relevant bygge-, anleggs- og prosjekteringskompetanse som kan anvendes.

Regionen har sterke næringer som fornybar energi, olje, gass, maritim og marin næring. Dette er næringer som har personell med kompetanseområder som kan overføres til datasenternæringen, noe som sannsynliggjør datasentrenes evne til å tiltrekke seg kvalifisert arbeidskraft.

Den industrielt kundetilpassede nedtransformeringsløsningen som tilbys til industrielle formål, som datasentre, vil bidra til konkurransefortrinn for internasjonale bærekraftorienterte datasentre. Disse aktørene vil med denne løsningen også ikke minst få bedret forutsigbarhet på sine totale kostnader i et lengre perspektiv.

Flere typer av datasentre med ulike lokasjonsbehov

Det finnes ulike typer datasentre og de som naturlig vil finne egnede lokasjoner og verdiskapende energiinfrastruktur i vår region, er **High Performance Computing (HPC) datasentre**.

HPC datasentre huser datamaskiner med stort kraftbehov, som løser avanserte og store datamodellsimuleringer for bilbransjen, annen industri, forskning og lignende. Med utgangspunkt i tilgang på fornybar energi og en stabil nettforsyning av strøm, vil datasenteroperatører innrettet mot å levere tjenester for denne type databehandling kunne levere bærekraftige løsninger med lave total kostnader for sitt tilbud til slutt kunder. Disse datasentrene trenger mye kraft på mindre areal for tynge regneoppgaver, simuleringer og krevende datahåndtering, og trenger dermed mindre areal.

Regionen har identifisert flere lokasjoner og areal som egner seg for flere typer av HPC datasentre.

Så langt er det identifisert få areal egnet for større enterpriseaktører **Hyperscale Enterprise**, som Google og Facebook. Dette er aktører som både trenger tilgang til å utvide sin virksomhet på store areal på flere hundre mål og betydelig strømtilførsel. Disse aktørene har en noe annen beslutningsprosess og krav til egnethet av lokasjon (store tomter, ofte sentral beliggenhet, egen kraftforsyning og sterk og rask konnektivitet) enn det som er typisk for HPC-aktørene.

En sentral forskjell er at et Hyperscale Enterprise datasenter ikke har det samme behovet for datasenteroperatørtjenester ettersom de har egne konsepter og kompetanse for å utvikle og drifte disse datasentrene i egen organisasjon. Bærekraftig og kostnadseffektiv energiløsning er likevel sentralt også for disse aktørene. Det er en målsetning å utvikle minimum ett egnet verditilbud med ferdig regulert tomt, planer for nok fiber inn og ut av området, samt redundant kraftforsyning til området, egnet for markedsføring mot denne typer aktører.

En annen kategori av datasenter er de operatørdrevne tradisjonelle **Co-location datasentrene** som tilbyr brukere felles infrastruktur og driftsmiljø og dermed oppnår stordriftsfordeler for kundene gjennom samlokalisering. Disse datasenteroperatørene tilbyr i økende grad større kundetilpassede datasenter løsninger (built for purpose) med større internasjonale kunder som Microsoft og Amazon som sluttkunder.

Frå: Sveinung Toft
Send: torsdag 1. oktober 2020 12:37
Til: Post Masfjorden kommune
Emne: FW: Regional datasenterstrategi
Vedlegg: Regional datasenterstrategi 2020.pdf

Til journalføring.

Mvh

Sveinung Toft

Sendt fra min Samsung Galaxy-smarttelefon.

----- Opprinnelig melding -----

Fra: Tone Hartvedt <tone@investinbergen.no>
Dato: 01.10.2020 10:00 (GMT+01:00)
Til: Tone Hartvedt <tone@investinbergen.no>
Emne: Regional datasenterstrategi

Til ordfører, rådmann/kommunedirektør og næringssjef

Ny Regional datasenterstrategi

Den nye datasenterstrategien skal gjøre det enklere for kommunene å forankre og utvikle datasentre i egen kommune, i samarbeid med Invest in Bergen. Datasentre kommer ikke av seg selv i en kommune, det må være ønsket og tilrettelagt for.

Invest in Bergen har i noen år jobbet med GreenByte, et samarbeid mellom BKK, Vestland fylkeskommune og Invest in Bergen, for å få lokalisert datasentre i vår region. Datasentre skaper verdier og gir arbeidsplasser i kommunene.

Vi håper innsatsen bærer frukter i løpet av høsten og vinteren og at vi kan feire at det første datasenteret er landet i Matre i Masfjorden kommune. Men det er fremdeles viktige brikker som må på plass før dette er klart.

I arbeidet med å tilrettelegge for datasentre i regionen, er vi blitt klar over at det både for fylkeskommunen og for kommunene vil være nyttig å forankre arbeidet med datasenterutvikling og gi retning for hvordan man arbeider med utvikling av datasentre, i samarbeid med Invest in Bergen.

Vedlagt finner du *Regional datasenterstrategi*. Ta kontakt med oss hvis kommunen ønsker et møte eller en dialog med oss angående eventuelle datasenterprosjekter i kommunen.

Vi er selvfølgelig åpne også for møter angående andre saker dere måtte ønske å ta opp med oss.

Vennlig hilsen/
Regards

Tone Hartvedt og Vidar Totland

M: +47 917 29 055

E: tone@investinbergen.no vidar@investinbergen.no
www.investinbergen.no

[Sign up for our Newsletter](#)